

LEGALIZACJA OKRĘGU WILEŃSKIEGO AK

" Gdy zabrakło czołgów i armat obronę narodu powierzono grupie specjalistów, fałszerzy dokumentów..."

Romuald Warakomski.

" Hilary "

Okres X 1939r. - III 1940 r.

Po przegraniu kampanii wrześniowej w 1939 r. Polska znalazła się pod wrogą władzą okupantów. Duża ilość obywateli, szczególnie oficerów, działaczy społecznych i inteligencji była wyłapywana, osadzana w więzieniach i wywożona poza granice b. państwa polskiego. By ratować tych ludzi, samorzutnie powstały komórki, zajmujące się robieniem i dostarczaniem lewych dokumentów, pod którymi ścigani mogli się ukrywać. Na terenie Wilna inicjatorem i założycielem takiej komórki był ks. Kazimierz Kucharski - jezuita ps. " Szymon ", powszechnie znany jako społecznik i pedagog, cieszący się dużym autorytetem i zaufaniem społeczeństwa. Jego technicznym doradcą w tych sprawach był docent wydziału Sztuk Pięknych na Uniwersytecie im. Stefana Batorego, Jerzy Hoppen.

Praktycznie organizacją komórki, przygotowującej dokumenty zajął się Stanisław Kiałka ps. " Drzewica ", student wydziału Matematyczno - Przyrodniczego USB, wówczas kleryk jezuicki. Pomagał mu w tej pracy również student matematyki i fizyki kleryk Stefan Dzierżek.

W październiku 1939 r. schemat komórki konspiracyjnej Legalizacji w Wilnie był następujący:

Dyspozytorem i zamawiającym dokumenty był ks. Kazimierz Kucharski. Przez niego otrzymywały dokumenty pierwsze grupy konspiracyjne, jak: pilsudczycy senatora Władysława Kamińskiego ps. " Sliwa ", socjaliści dr. Jerzego Dobrzańskiego ps. " Maciej ", grupa Świątnickiego pod nazwą " Komisariat Rządu " i inni. Do tego należy dołączyć liczne grono bezpośrednich znajomych ks. Kucharskiego, przez których potrzebujący prosili o dokumenty.

Skład personalny Legalizacji.

I/. Stanisław Kiałka " Drzewica " - organizator i kierownik biura. Wypełniał dokumenty, zajmował się cynkografią i

2.1.1.2

INWALIDZKA ODRUCH WYMIENIENIA

" Gdy zabrakło szafów i szaf obrony
narodził powstano grupie specjalistów
falszery dokumentów..."
Romana Warkoczek
" Miary "

Grzes I 1952r. - III 1940 r.

Do przetrwania kampanii wrześniowej w 1939 r. Polska znalazła
się pod wrogi wladą okupantów. Data miała być opytana, szczególnie
oficerów, dalszych specjalistów i inżynierów była wyjątkowa,
oczekiwano w więzieniach i wysłano poza granice D. państwa polskie-
go. Był to sposób tych ludzi, samowolnie powstali komitety, sądząc
co się robienie i dostarczenie ich dokumentów, pod którymi
dotąd mogli się ukrywać. Na terenie Włocławka inicjatorem i założycielem
takiej takiej komitety był ks. Kazimierz Kucharski - jezuita ps.
" Geyron ", powołano na niego jako specjalistę i pedagoga, cieszący
się dużym autorytetem i uznaniem społeczeństwa. Jego technicznym
dostawcą w tych sprawach był ówczesny wydział Służby Płynnych na
Uniwersytecie im. Stefana Batorego, Jerzy Hoppen.

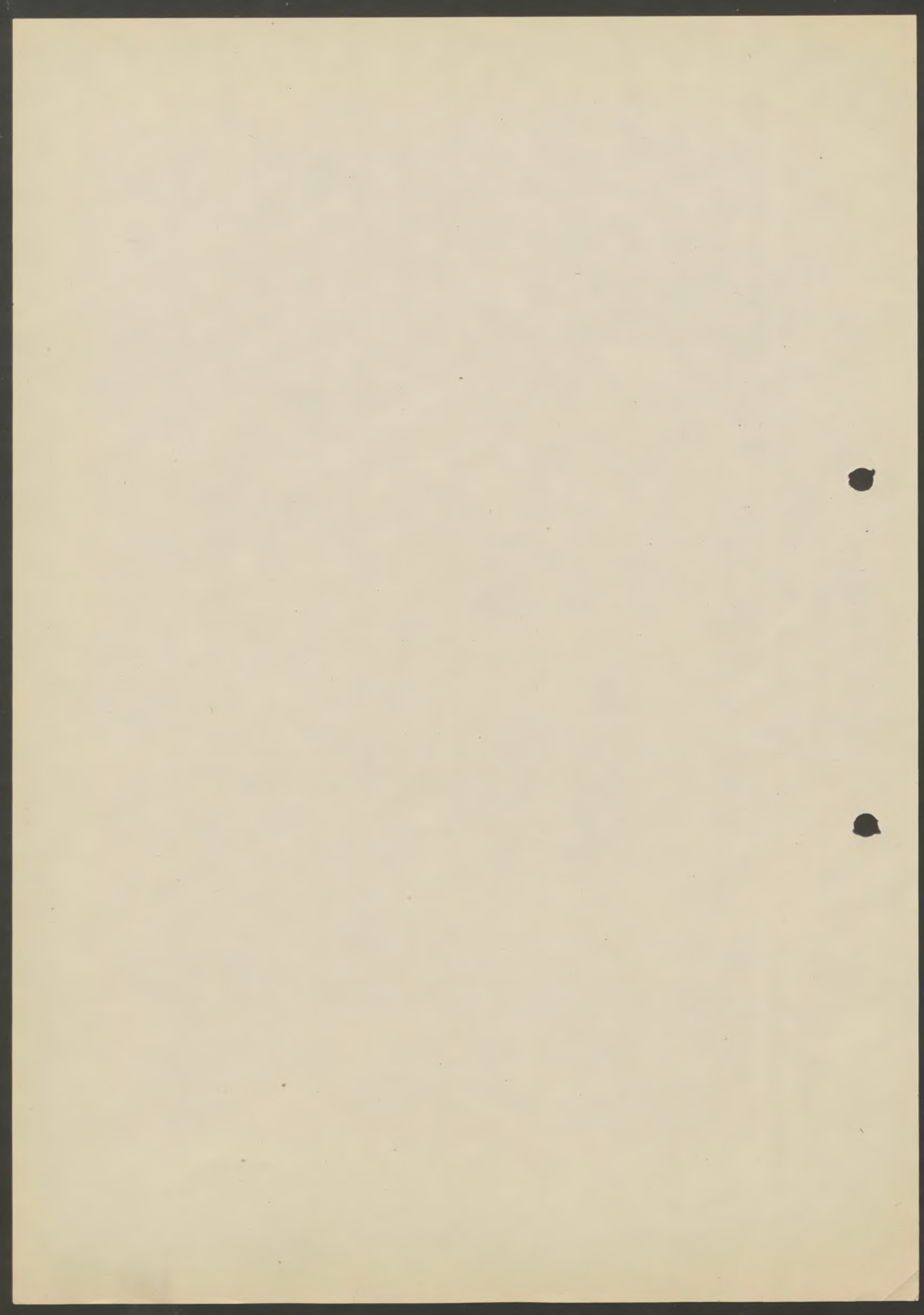
Praktycznie organizacją komitety, przygotowywano dokumenty
został się Stanisław Kłaska ps. " Brzeska ", student wydziału
Matematycznego - Przemysłowego UBR, wówczas kierownik Jezuitki. Tom
nie ma w tej pracy żadnych rękopisów student matematyki i fizyki
Kierownik Stefan Batorak.

W październiku 1939 r. schował komitety konspiracyjnej Lage -
licznej w Włocławku był następujący:
Dyrektorem i samodzielnym dokumenty był ks. Kazimierz Kucharski
opracował. Przez niego otrzymywali dokumenty kierownik grupy konspi-
racyjnej jako główny specjalista Władysław Kamiński ps.
" Siwa ", uczył się dr. Jerzego Dobrzańskiego ps. " Należy ",
grupa Świątecznego pod nazwą " Komitetat Włocławka " i inni. Do te-
go należały dotychczas inne grono odpowiedzialnych analitycznych ks. Kucharskiego, przez których poruszano sprawy o dokumenty.

Skład personalny organizacji.

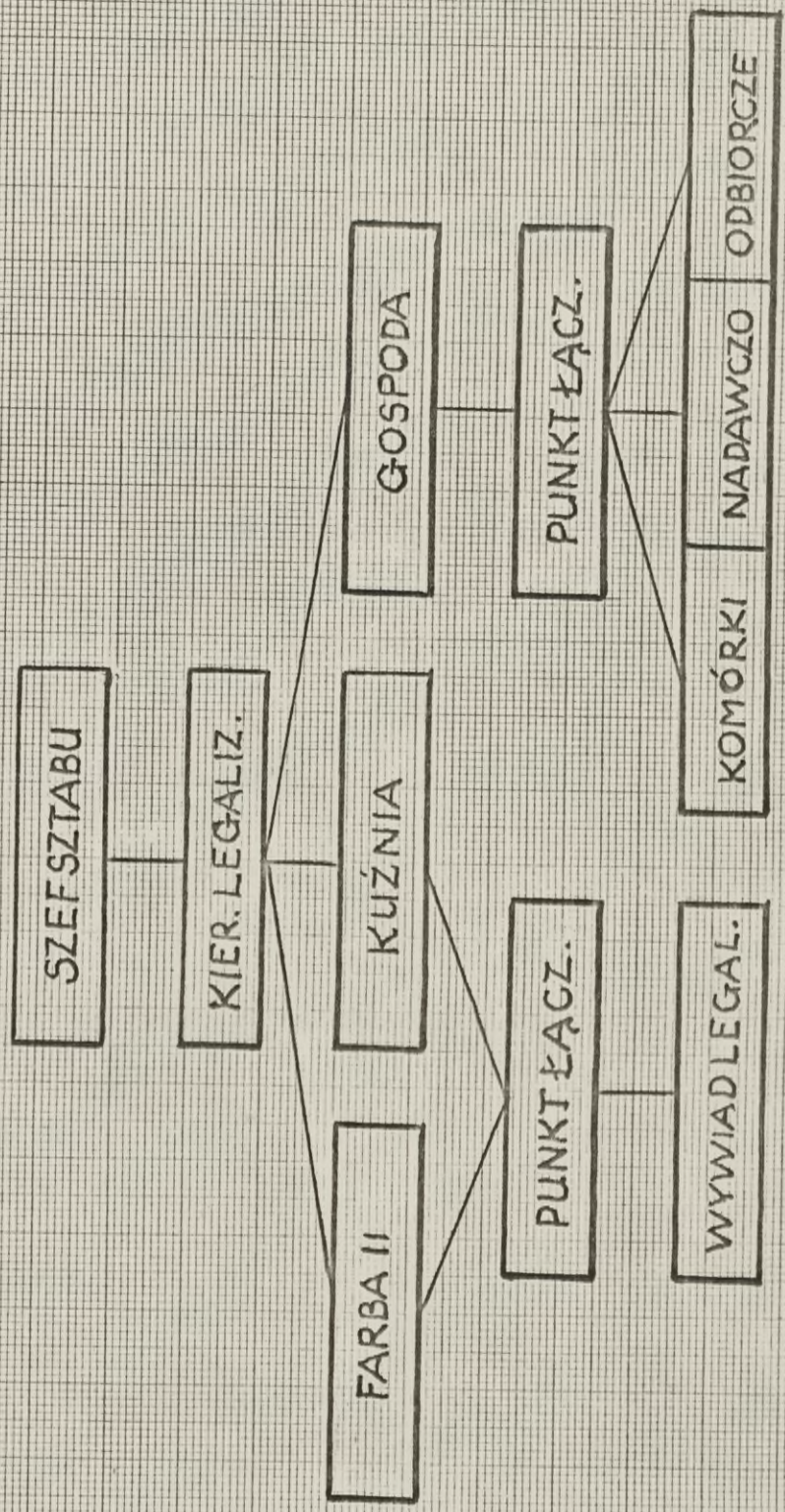
1. Stanisław Kłaska " Brzeska " - organizator i kierownik
biura. Wydział dokumenty, sądząc się cyfrowo i

SCHEMAT ORGANIZACYJNY LEGALIZACJI

- drukowaniem blankietów
- 2/ Stefan Dzierżak - zajmował się fotografią i pracą biurową
 - 3/ Doc. Jerzy Hoppen, odręcznie wykonywał pieczęcie na kalce tuszem pieczętkarskim. Uczył Stanisława Kiałkę sztuki wykonywania dokumentów, robienia podpisów, odbijania druczków na prasie introligatorskiej z kliszy cynkowej.
 - 4/ Edward Kuczyński "Kalina" - znany grafik na terenie Wilna / po wojnie profesor grafiki w Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Toraniu /, wyciągał on tuszem powiększenia pieczęci na papierze fotograficznym.
 - 5/ *Felix* Zaniwski właściciel zakładu cynkograficznego, kilkakrotnie wykonywał potrzebne pieczęcie i klisze na blankiety na prośbę doc. Jerzego Hoppena.

Lokale:

Kolegium OO Jezuitów przy ul. Wielkiej 58, później mieszkanie
.....*(N)*..... Niezabitowskiej na ul. Świętojańskiej. 10

Technika robienia pieczęci:

Autentyczną pieczęć z dokumentu należało sfotografować i pięć - krotnie powiększyć na papierze fotograficznym. Na takim pięć - krotnym powiększeniu grafik tuszem wyciągał herb, napis i otok. Resztę, jak podpisy, nadruki zmywało się roztworem żelazocjanku potasu. Na papierze pozostawała tylko tuszem wyciągnięta pieczęć, którą trzeba było sfotografować na kliszę fotomechaniczną / klisza mało - czuła i bardzo kontrastowa / w wielkości naturalnej. Kliszę tę naświetlało się na płytkę cynkową, odpowiednio pokrytą światłoczułą warstwą soli chromowych. Po zaczernieniu kliszy farbą drukarską i przemyciu wodą otrzymuje się czarny kontur pieczęci na jasnej błyszczącej powierzchni cynku. Po zabezpieczeniu obrazu pieczęci sproszkowanym asfaltem syryjskim i kalafonią trawi się płytkę cynkową roztworem kwasu azotowego i to kilka - krotnie aż uzyska się głębokość, by można ją było odbijać tuszem pieczętkarskim, czy jeżeli chodzi o kliszę na blankiety, odbijać farbą drukarską na zwykłej prasie introligatorskiej. Pomijam tu retusz, wycinanie pieczęci i nabijanie ich na drewniane klocki. Kliszę cynkową pieczęci można odcisnąć w odpowiedniej masie plastycznej, by po jej wysuszeniu, zwulkanizować na niej pieczęć gumową.

Nauka robienia podpisu polegała na wielogodzinnych ćwiczeniach, potrzebna do tego była pewna doza zdolności, by zupełnie płynnie go wykonać. Papier na stare dokumenty preparowało się się słabym roztworem nadmanganianu potasu; stawał się wówczas

Przekazanie plakatów

2. Stefan Białek - zażądał się fotografii i przesłał -

zob.

3. Doc. Jerzy Hopen, odgrywa rolę w wykonaniu plakatów na kase
tymczasem plakatyzacja. Uczyli Stanisław Książek, Antoni
wykonania dokumentów, robienia podpisów, oddziały
działają na gruncie interaktywnej z klasą cyfrowej.

4. E. G. G. "Kajana" - nowy grafik na terenie
Włocławek / po wojnie profesor grafiki w Wyższej Szkole Sztuki
Plastycznej w Toruniu / wyjechał on tymczasem powiększenia
i przeszedł na papierze fotograficznym.

5. Fot. (M) ... Zastawiał widać widać zakładu cyfrowego
go, kilkakrotnie wykonywał podobne plakiety i klisy
na plakiety na prośbę doc. Jerzego Hopena.

Lokales:

Kolegium OO Jesuitów przy ul. Wielkiej 58, później mieszkanie
..... (M) ... mieszkał na ul. Świętokrzyskiej 10

Technika robienia plakatów

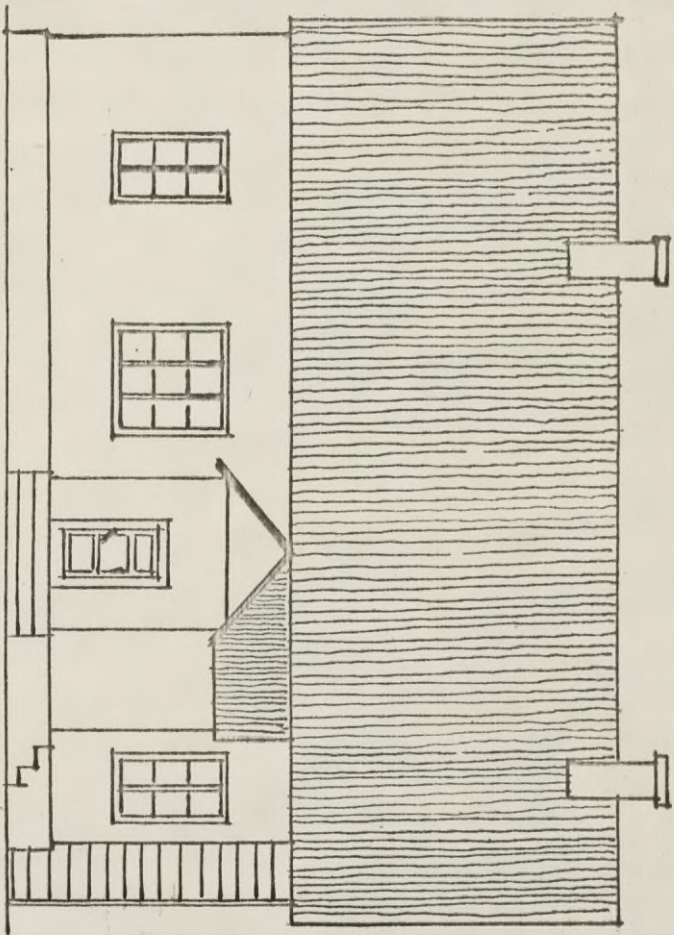
Autentyczny plakat z dokumentu należało sfotografować i pić -
tymczasem powiększyć na papierze fotograficznym. Na takim pić -
tymczasem powiększenia grafik tymczasem wyjechał herb, napis i otok.
Następnym, jak podjąć, napisy, napisy się tworzą i napisy
potrzeb. Na papierze pozostawia tylko tymczasem wyjechał pić -
które tymczasem było sfotografowane na klisy fotograficzne / klisy
na klisy i bardzo kontrastowe / w wielkoce naturalnej. Klisy
na te należało się na pić cyfrowe, odpowiednio pokryć
dwukrotnie wartość soli chromowej. Po zabezpieczeniu klisy far-
mą drukarską i przeszytą wodą otrzymuje się czarne kontury plakat-
ów na tymczasem odpowiednio powiększają cyfry. Po zabezpieczeniu
opracowanie plakatów cyfrowymi napisami i napisami
tymczasem się pić cyfrowe kontorem kwan automatycznego i to klisy -
tymczasem na napisy się pić, by można je było oddać tymczasem
plakatyzacja, czy jeżeli chodzi o klisy na plakiety, oddać
tymczasem na napisy plakat interaktywnej. Tymczasem tu
tymczasem, wykonanie plakatów i napisania ich na drzewce klisy.
Klisy cyfrowe plakatów można oddać w odpowiedniej masie plas-
tycznej, by po jej wyciśnięciu, zamknięciu na nią pić -
tymczasem.

Tymczasem robienie podpisów polegało na wielokrotnym dwi -
krotności, potrzebne do tego było pewna ilość zdolności, by uzyskać
nie pomyśle go wykonanie. Papier na stare dokumenty przygotowane
nie były kontorem i napisami; stawał się wówczas

Stefan Dziurka fotograf, rezydował stale w Kolegim ob. J.
na ul. Wąlskiej 58

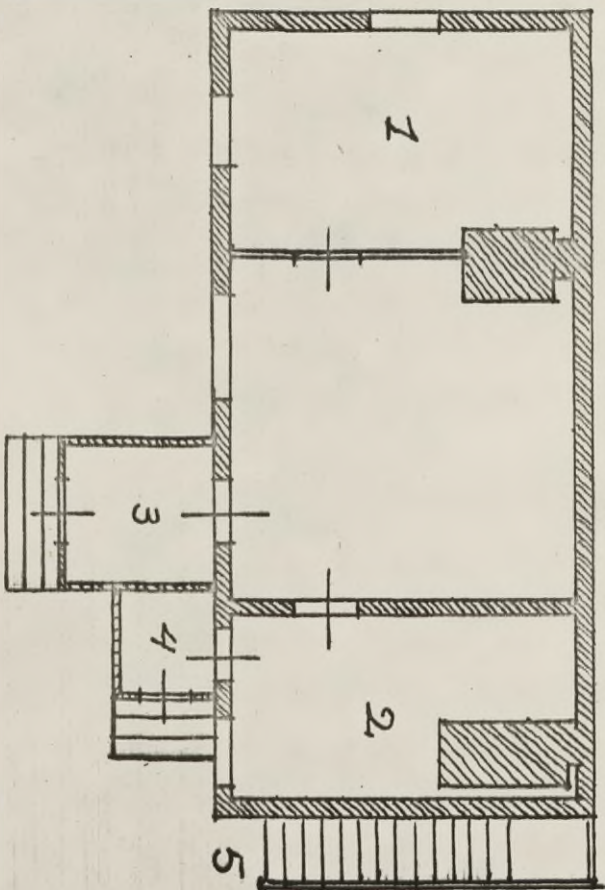

Kuchnia przy ul. Starej 20
w latach 1940/41
widok od frontu i plan mieszkania.
Skala 1:100

- 1 pracownia graficzna i drukarnia
- 2 kuchnia i cynkografia
- 3 wejście główne, 4 sianka kuchenna.
- 5 schody na poddasze.

kruchym i przybierał żółty kolor papieru zleżącego. Sam dokument już wykonany należało podniszczyć, by nie miał wyglądu nowego przez pocieranie go o zatłuszczony stary koc wełniany. Dobrze podniszczony dokument rozkładał się na złożeniach i trzeba było go sklejać taśmą.

W styczniu 1940 r. cynkografią zajął się Michał Warakomski ps. " Jacek " na ul. Starej w swoim mieszkaniu. Od lutego 1940 r. grafiki podjął się obok Edwarda Kuczyńskiego " Kaliny " Romuald Warakomski ps. " Józef ". Obu braci Warakomskich zaprotegował jako swoich studentów doc. Jerzy Hppen.

Względy bezpieczeństwa zdecydowały, że w marcu 1940 r. Stanisławowi Kiałce polecono przekazać Legalizację ze wszystkimi pieczęciami, blankietami i personelem kpt. ^{(M) Góra}..... ^{(M) Czarny} ps. " Czarnemu " /nazwisko nie znane/. Kontaktów tych kpt. " Czarny " nie podjął.

Okres od III do VI 1940 r.

Komórka kpt. " Czarnego " pracowała na materiale przekazanym mu przez Stanisława Kiałkę. Blankiety uzupełniano wykradającymi czy wykupionymi od litewskich urzędników.

Personel:

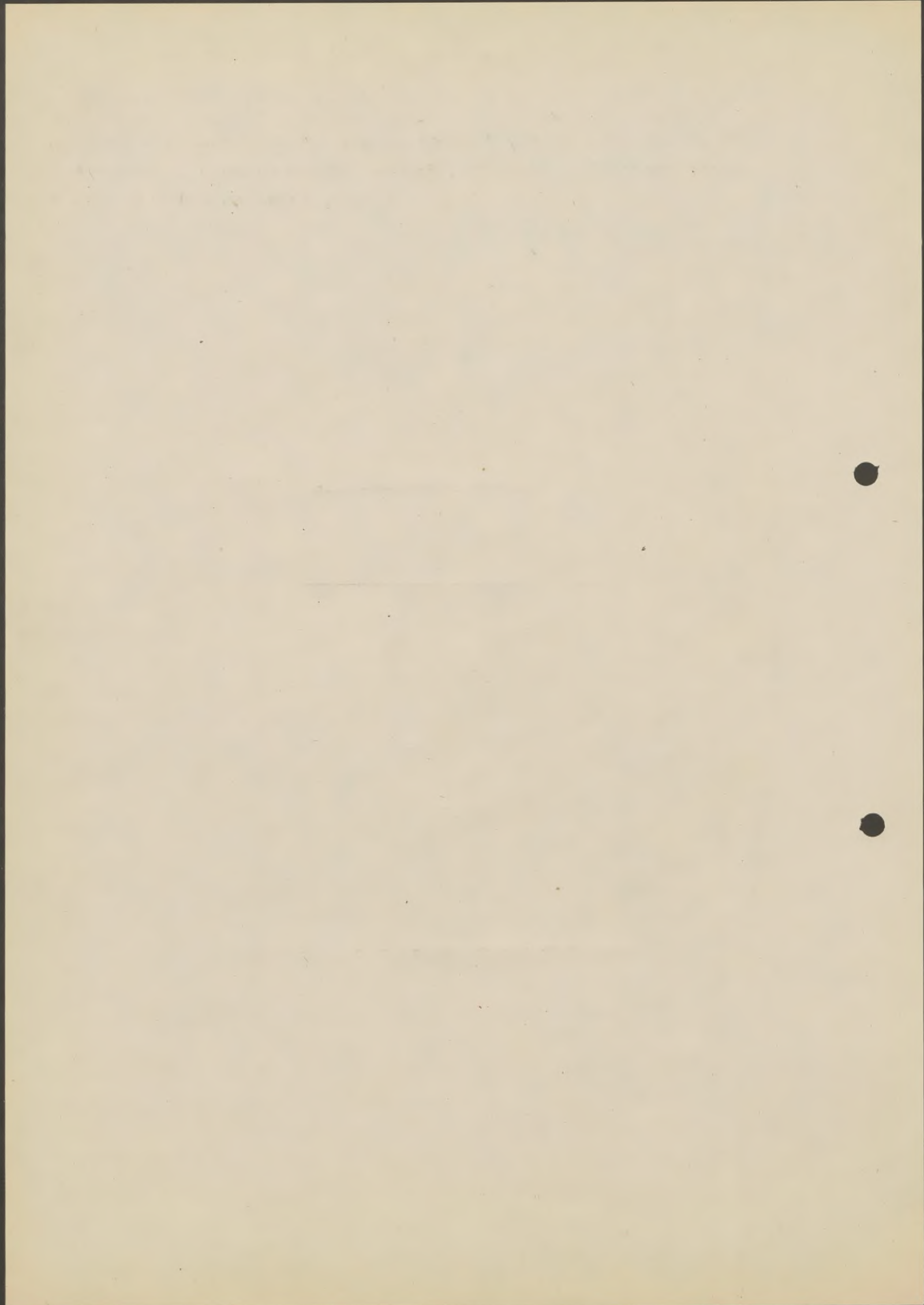
- 1/. Kpt. ^{Góra}..... " Czarny " - kierownik komórki.
- 2/. Kpt. Stanisław Szabunia, późniejszy dowódca 2. komp. 77. pp. ps. " Licho "
- 3/. Maria Tomkiewiczówna, później przyjęła ps. " Grażyna ".

~~W lipcu 1940 r.~~ W drugiej połowie czerwca 1940 r. kpt. ^{Góra}..... " Czarny " został aresztowany przez władze radzieckie w związku z pracą w Legalizacji.

Okres od VII 1940 do III 1941 r.

W lipcu 1940 r. na interwencję mjr. Aleksandra Krzyżanowskiego ps. " Wesołowski " , " Andrzej " Stanisław Kiałka, obecnie pod pseudonimem " Słęczek " , obejmuje z powrotem kierownictwo Legalizacji. Jako osoba cywilna przenosi się na ~~adres~~ ul. Starą 17 do mieszkania pani Illiaszewicz. Tamże mieszkał również mjr. Aleksander Krzyżanowski, ps. " Wesołowski " szef sztabu i zastępca komendanta Z.W.Z. Okręgu Wileńskiego. /Z.W.Z - Związek Walki Zbrojnej od 15 II 1942 r. Armia Krajowa/ Legalizacja obecnie podlega jemu bezpośrednio. Stanisław Kiałka " Słęczek " , mieszkając razem z szefem sztabu, pełni również funkcję jego adiutanta. Materiały w postaci pieczęci i

V Grupa kpt. Góry "Czarnejs" przesuwają w lokalu
przy ul. Wielkiej 64, obok kościoła św. Stanisława.
Na parterze znajduje się stajówka dla ujeżdżaczy
którą kierował ks. Kazimierz Muchowski T.J. Zadzwoń
T. oparte górnice na
Golowii Kowalskiej.

blankietów, pozostałe po kpt. *Górze*.... "Czarnym" Stanisław Kiałka przejął od Marii Tomkiewiczówny "Grażyny", która je przechowała. Cała Legalizacja została podzielona na dwa działy: "Gospodę" - dział biurowy wydawania dokumentów i "Kuźnię" - warsztat cynkograficzny, produkujący blankiety i pieczęcie.

Grzeńca Kierownikiem całości Legalizacji został Stanisław Kiałka ps. "Słęczek". Gospoda została umieszczona w domu Rynkiewiczów na ul. Warszawskiej, znajomych Marii Tomkiewiczówny "Grażynę".

"Kuźnia" pozostała na ul. Starej 20 w mieszkaniu Warakomskich.

Personel Legalizacji.

"Gospoda" na Ul. Warszawskiej.

- 1/. Stanisław Kiałka "Słęczek" - kierownik biura. *całkowita Legalizacja*
- 2/. Romuald Warakomski - pracownik biura "Józef"
- 3/. *Zuita* Rynkiewiczówna - pracownik biura "Zuita"
- 4/. Maria Rynkiewiczówna - pracownik biura "Maria"

5. *Jadwiga Miasiewicz "Wisła" - kępszewska*

"Kuźnia" w mieszkaniu Warakomskich na ul. Starej 20

- 1/. Michał Warakomski "Jacek" - kierownik "Kuźni" - prowa - dzi roboty cynkograficzne, wulkanizację pieczęci i obijanie druków.
- 2/. Romuald Warakomski "Józef" - był pracownikiem "Gospody" na ul. Warszawskiej i w "Kuźni" / grafikiem II - im na ulicy Starej.
- 3/. Edward Kuczyński grafik I - szy "Kalina" - na ulicy Mała Pohulanka.
- 4/. Stefan Dzierżek fotograf - na ul. Wielkiej 58. *Kolegium 60 Je - zuitów*

W ziemię
W styczniu 40 / 41 r. "Gospoda" została przeniesiona z ul. Warszawskiej na ul. Filarecką. / Filarecka róg Krzywego Koła /

Personel "Gospody" na ul. Filareckiej.

- 1/. Stanisław Kiałka "Słęczek" - kierownik biura.
- 2/. Romuald Warakomski "Józef" - pracownik biura.
- 3/. Jadwiga Zielińska "Jadzia" - żona kapitana Karola Zielińskiego "Brzoza" komendanta garnizonu wileńskiego, pracownik biura.
- 4/. (N) Marysia, siostra Jadwigi Zielińskiej - pracownik biura.

Lączność:

- 1/. Zuita Rynkiewiczówna "Zuita" *14*

planistów, pozostałe po kpt. ... "Grażyn" Stanisław
 Kłosa przejął od Marii Tomkiewiczówny "Grażyn", która je
 przechowała. Cała legalizacja została podzielona na dwa części:
 "Gospoda" - była biurowy wydawnia dokumentów i "Kłosa"
 wzrost cynkograficzny, produkujący plakaty i piszecie.
 Kierownikiem całości legalizacji został Stanisław Kłosa pa.
 "Słonek", "Gospoda" została umieszczona w domu Rytkiewiczów na
 ul. Warszawskiej, znajdującej Marii Tomkiewiczówny "Grażyn".
 "Kłosa" pozostała na ul. Starej So w mieszkaniu Warszkowskich.

Personal legalizacji.

Gospoda na ul. Warszawskiej.

1. Stanisław Kłosa "Słonek" - kierownik biura.
2. Romuald Warszkowski "Józef" - pracownik biura.
3. Zofia Rytkiewiczówna - pracownik biura "Zofia".
4. Maria Rytkiewiczówna - pracownik biura "Maria".

Kłosa w mieszkaniu Warszkowskich na ul. Starej So

1. Michał Warszkowski "Jacek" - kierownik "Kłosa" - prowadzący roboty cynkograficzne, wykonywane przez 1 oddział druków.
2. Romuald Warszkowski "Józef" - był pracownikiem "Gospody" na ul. Warszawskiej i w "Kłosie" w grafikiem II - in na ulicy Starej.
3. Edward Kuczyński grafik I - exy "Kłosa" na ulicy Mała Polnańska.

4. Stefan Dąbrowski fotograf - na ul. Wielkiej 28, Kłosa 20 30

Wskazywanie do 4 i 1 r. "Gospoda" została przeniesiona z ul. Warszawskiej na ul. Wilejską. W Wilejskiej róg Krzywego Koła

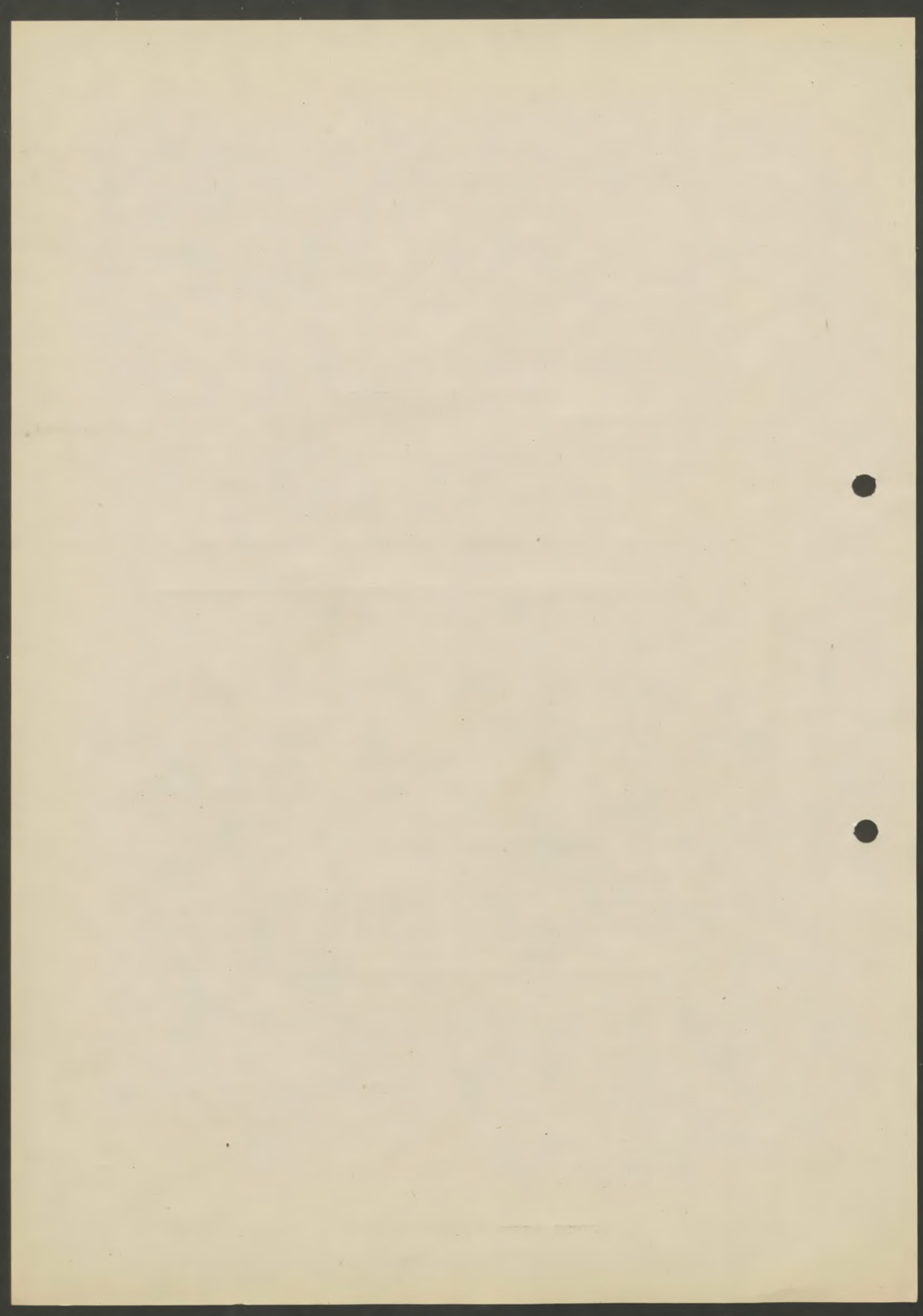
Personal "Kłosa" na ul. Wilejskiej.

1. Stanisław Kłosa "Słonek" - kierownik biura.
2. Romuald Warszkowski "Józef" - pracownik biura.
3. Józef Wilejski "Józef" - sowa kapitała Karola Wilejskiego "Brosz" komendant garnizon wilejskiego pracownik biura.
4. (n) siostra Józefi Wilejskiej - pracownik biura.

Legacja:

1. Zofia Rytkiewiczówna "Zofia"

- 2/. Maria Rynkiewiczówna " Maria "
- 3/. Maria Tomkiewiczówna " Grażyna ", dysponowała grupą łączniczek pod pseudonimem " Kozy ", część z nich obsługiwała legalizację, jak Borszewska " Lotka " Hania Mashburzanka - " Hania " *Wojtus " Barbara Dudycer " " Pliska " Sonia Baltroszewicz*
Jako dopisek: Grupę " Kozy " z młodych dziewcząt znosiła " Grażyna ", podlegała bezpośrednio Stanisławowi Kiałce, jako grupa łączniczek do specjalnych zadań przy Komendzie Okręgu .
- 4/. Jadwiga Illiaszewicz " Wisia "

Pralnia chemiczna dokumentów

W tym okresie znalazł się w Wilnie specjalistka od dokumentów pracownik przedwojennego wywiadu w Warszawie /nazwisko nieznane/. Sztuki prania dokumentów nauczyła dwie osoby i wyjechała do Kowna /nazwiska niżej/. Dalsze jej losy nie znane.

Personel pralni

- 1/. Irena Budkiewiczówna - Czerwińska " Renata " " Irka Lwowska " mgr. chemik
- 2/. Jadwiga Zielińska " Jadzia " pracowała równocześnie w " Gospodzie " na ul. Filareckiej.

Grupa pomocnicza lokalowa w Legalizacji?

Zadaniem jej było szukać i przygotować lokale na spotkania, skrzynki i prace dla Legalizacji.

- 1/. Maria Tomkiewiczówna " Grażyna " pracowała także w łączności.
- 2/. Józefa Kafarska " Wrzos "
- 3/. Stanisława Kafarska " Hańcza "
- 4/. ~~Wędrzynna z Nowogródka~~, imię i nazwisko nieznane.
- 5/. ~~Imię i nazwisko nieznane~~ *kpt. Szaburina, później " diablo "*

Wywiad dla Legalizacji:

Zadaniem jego było zbierać wzory dokumentów, zwłaszcza nowych i opracować dokładne dane dla osób posługujących się nimi.

Zadanie to miały trzy osoby:

- 1/. Sergiusz Piasecki
- 2/. Imię i nazwisko nieznane
- 3/? Imię i nazwisko nieznane.

Personel pomocniczy techniczny:

- 1/. Ooc. Jerzy Hoppen instruktor techniczny w sprawach

- 3/. Maria Tomkiewiczówna "Grzywa", dysponowała grupą
- 2/. Maria Rynkiewiczówna "Maria" -
- 1/. "Hania" - *Barbara Budyńska "Hania" -* jako dopisek: grupa "Kozy" z młodych dziewcząt
- 2/. "Hania" - *Barbara Budyńska "Hania" -* jako dopisek: grupa "Grzywa", podlegała bezpośrednio Stanisławowi Kłobuckiemu, jako grupa dziewcząt do specjalnych zadań przy Komendzie Okręgowej.
- 4/. Jadwiga Illiszewska "Wala" -

Pracownicy specjalnych dokumentów

W tym okresie analizując w liście specjalistki od dokumentów pracownik przedwojennego wywiadu w Warszawie /nazwisko nieznane/ szukał pracownika dokumentów nazwiska które osoby i wyjechała do Rosji /nazwiska nieznane/. Dależ tej osoby nie znamy.

Personalny wywiad

- 1/. Ireneusz Bukielowski - Grzywa "Hania" - Irena Iwowska -
- 2/. Jadwiga Wielicka "Jadzia" - pracowała równocześnie w "Gospodzie" na ul. Wileńskiej.

Grupa pomocnicza lokalowa w Łodzi

Zadaniem tej grupy było szukanie i przewożenie lokalnie na spotkania, skryżanki i prace dla Łodzi.

- 1/. Maria Tomkiewiczówna "Grzywa" - pracowała także w Łodzi.
- 2/. Zdzisław Katarzyna "Wrona"
- 3/. Stanisław Katarzyna "Hania"
- 4/. Mieczysław z Nowogrodka, imię i nazwisko nieznane.
- 5/. Imię i nazwisko nieznane - *Wojciech "Hania"*

Wywiad dla Łodzi

Zadaniem tego było zbieranie wory dokumentów, w szczególności nowych i opracowanie ich dane dla osób posługujących się nimi.

Zadanie to miały trzy osoby:

- 1/. Jerzy Hopper
- 2/. Imię i nazwisko nieznane
- 3/. Imię i nazwisko nieznane.

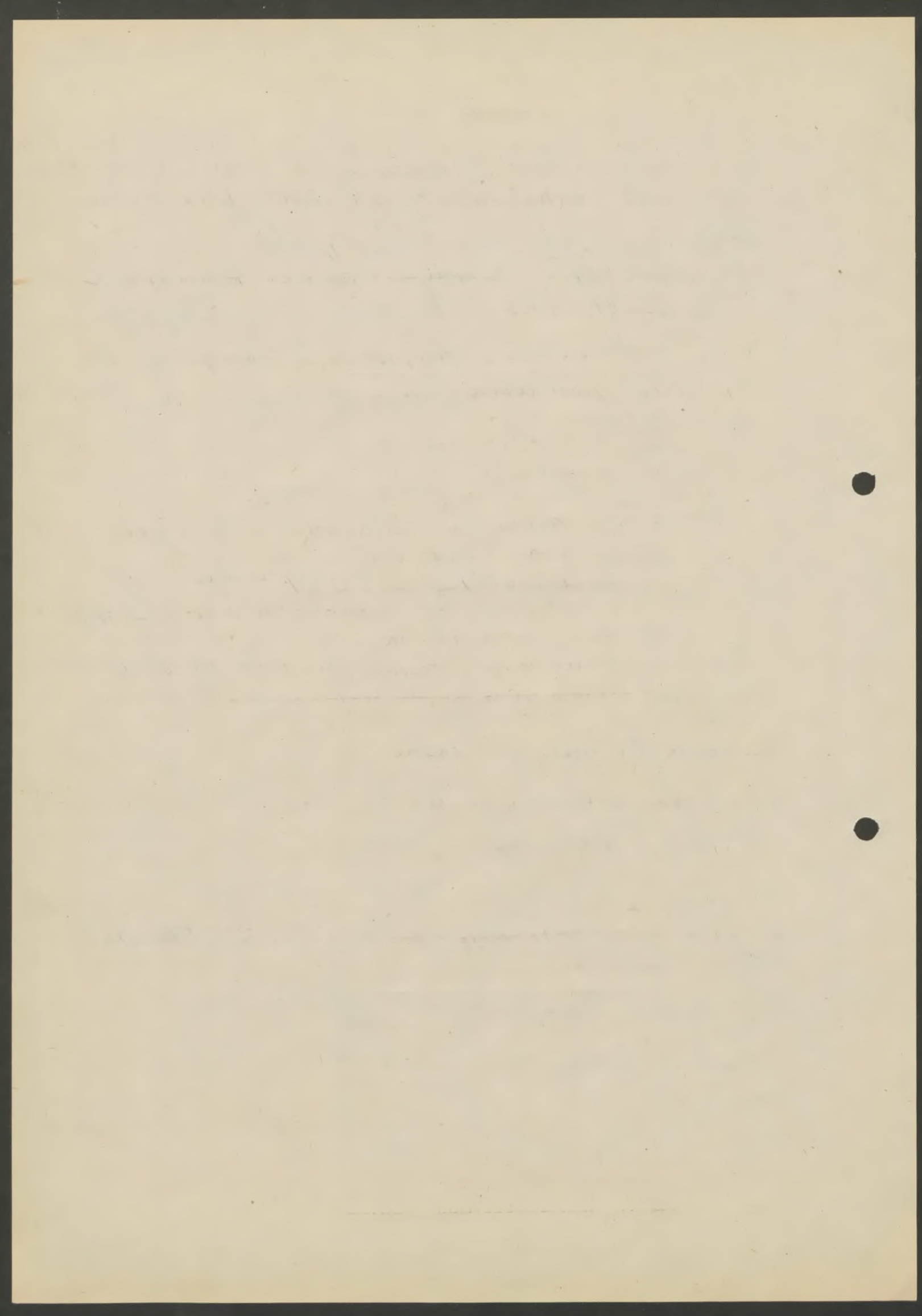
Personalny pomocniczy techniczny

- 1/. Doc. Jerzy Hopper instruktor techniczny w sprawach

„Kozy”, grupa dziewcząt, które uczyły się w komple-
tach. Organizatorem tej grupy jak również
wydawnawcą była nauczycielka Maria Tomkei-
wiczówna „Grażyna”. Pseudonim „Kozy” otrzy-
mady ze względu na wiek, wyjątkowo niski.
Oficjalnie była to grupa ~~dziewic~~ Komórka
Kwartmistrzowska Łezności i Rzemieślni-
ckiej w Komendzie Okręgu Wileńskiego A K.
Dostępną pośrednio przez „Grażynę” Skowro-
wni. Książce „Słaczek”.

Skład personalny ulegał małym wahaniom

1. Maria Tomkiewiczówna „Grażyna” założycielka grupy
2. Barbara ^{Baltrusiewicz} Dudyca „Wojtus” nauczycielka
3. Jej siostra Leokadia Baltrusiewicz-Romer „Fliszka”
również nauczycielka.
4. Hanna Mahrburg „Hanna”, zmarła po przyjęciu
5. do Kraju 28.XI.1947 w Zakopanem.
5. Zosia Owsianko „Zosia”
6. Maria Sorecka „Lusia”
7. Jadwiga ^{Jawilowa} Kretowicz „Jadzia”
8. Irena Kotodziejska - Fedorowicz „Maciejowa”
9. Aleksandra Michalczuk - Brzajowa „Okulka”
10. Ludmiła Swabowiczówna „Ludka”
11. Ludka Barszczowska „Ludka”

~~1/~~ wyjątkowo trudnych i nowych.

8

- 2/ Stanisław Oszurko, właściciel stolarni na ul. Ludwisarskiej. Wykonawał skrytki w meblach i w mieszkaniach dla Legalizacji np. dla „Gospody” na ul. Warszawskiej zrobił skrytkę nad wejściem do domu na cały materiał biurowy wraz z zapasem wszelkiego rodzaju blankietów i papieru. Ponadto wykonał specjalny stół - biurko z dużymi skrytkami na pieczęcie i blankiety. *Wszystkie skrytki nie zostały zniszczone*
- 3/ W zakładzie pieczętkarskim w Kownie pracował b. oficer polski / imię i nazwisko nie znane/. Z zamawianych pieczęci przez organ władzy radzieckiej po jednym egzemplarzu dostarczał Stanisławowi Kiałce „Słęczkowi”
- 4/ *Feliks* Zaniewski cynkograf, pomoc doradca w wyjątkowo trudnych sytuacjach „Kuźni”
- 5/ Kazimierz Augustowski „Kostek” z - ca Stanisława Kiałki „Słęczka” w sprawach zaopatrzeniowo-montażowych. Dostarczał blankiety, chemikalia i papier.

W tym okresie wykonywano w „Gospodzie” dokumenty dla Żydów na wyjazd za granicę, specjalnie do Japonii, ludziom spoza organizacji podziemnej. Od nich pobierano za to pewne opłaty na rzecz organizacji. Sprawą tą zajmował się szef wywiadu ppłk. Zygmunt Centnerowski ps. „.....”

W końcu marca 1941r. Stanisław Kiałka „Słęczek” został aresztowany na ul. Starej 17. Uciekł do Starych Trok, potem do Winbor pod Kownem, w końcu do Kowna, gdzie zastała go wojna niemiecko - rosyjska. Kierownikiem Legalizacji został Romuald Warakowski „Józef”.

Okres III 1941 do VII 1941 r.

Był to czas aresztowań i wywózek w głąb Rosji. Praca Legalizacji została częściowo zawieszona, dokumenty robiło się tylko w sporadycznych wypadkach.

Okres VII 1941 - 1942 r.

Okupacja niemiecka

„Gospoda” na ul. Zygmuntowskiej 8

Personel „Gospody”:

- 1/ Stanisław Kiałka „Bolesław” - ponownie kierownikiem całej Legalizacji biura „Gospody” i „Kuźni”.
- 2/ Romuald Warakowski „Hilary”, pracownik Biura.
- 3/ *in* Zuzia Ryżkiewiczówna „Zuzia” *in*

~~Wyjątkowo trudnych i nowych.~~

2. Stanisław Guszko, właściciel stolarni na ul. Induściarskiej

Wykonawcą wykrył w meblach i w mieszaniach dla lekarzy -

zacji np. dla "Gospody" na ul. Warszawskiej zrobił skrytkę

nad wejściem do domu na cały materiał białawy wraz z -

pasem wazelinowym robiąc białki i papier. Porządku

wykonał specjalny stół - białko z gumy wykrył na

pieczęcie i białki. *Wskazywanie na stół*

W zakładzie pieczętkarskim w Łowiczu pracował p. oficer

polak / imię i nazwisko nie znamy. Z samowolnych pie -

częci przez organ władzy radzieckiej po jednym egzemplarzu

dotarł do Stanisława Kłosa "Błękitni"

4. Stanisław Guszko, właściciel stolarni w Łowiczu w wyjątkowo

trudnych sytuacjach "Błękitni"

5. Kazimierz Augustowski "Kosiek" z - ca Stanisław

Kłosa "Błękitni" w sprawach zapobiegawczo-kontrowersyjnych.

Dotarł do białki, chemika i papier.

W tym okresie wykonywano w "Gospodzie" dokumenty dla

tych na wyjazd za granicę, specjalnie do Japonii, Indonezji

sporo organizację podległą. Na nich podpisano za to

pełne opłaty na rzecz organizacji. Sprawy te są nowo i nie

są wywiadu p.p.k. Wywiad Górnicki p.p.k.

W kodzie numeru 1941 r. Stanisław Kłosa "Błękitni" został zre -

estowany na ul. Starej 17. Uszedł do Starych Trok, potem do Włoch

pod Kowno, w kodzie do Kowna, gdzie został go wojna niemiecko - ro -

syjska. Kierownikiem legalizacji został Romuald Warskomański "Józef".

Okres III 1941 do VII 1941 r.

Był to czas aresztowań i wywieżeń w kłopotliwej. Prace legalizacji
została częściowo zawieszona, dokumenty robiono się tylko w sporu -
danych wypadkach.

Okres VII 1941 - I 1942 r.

Okres niemiecki

"Gospoda" na ul. Wyżnawskiej 8

Personalna Gospoda:

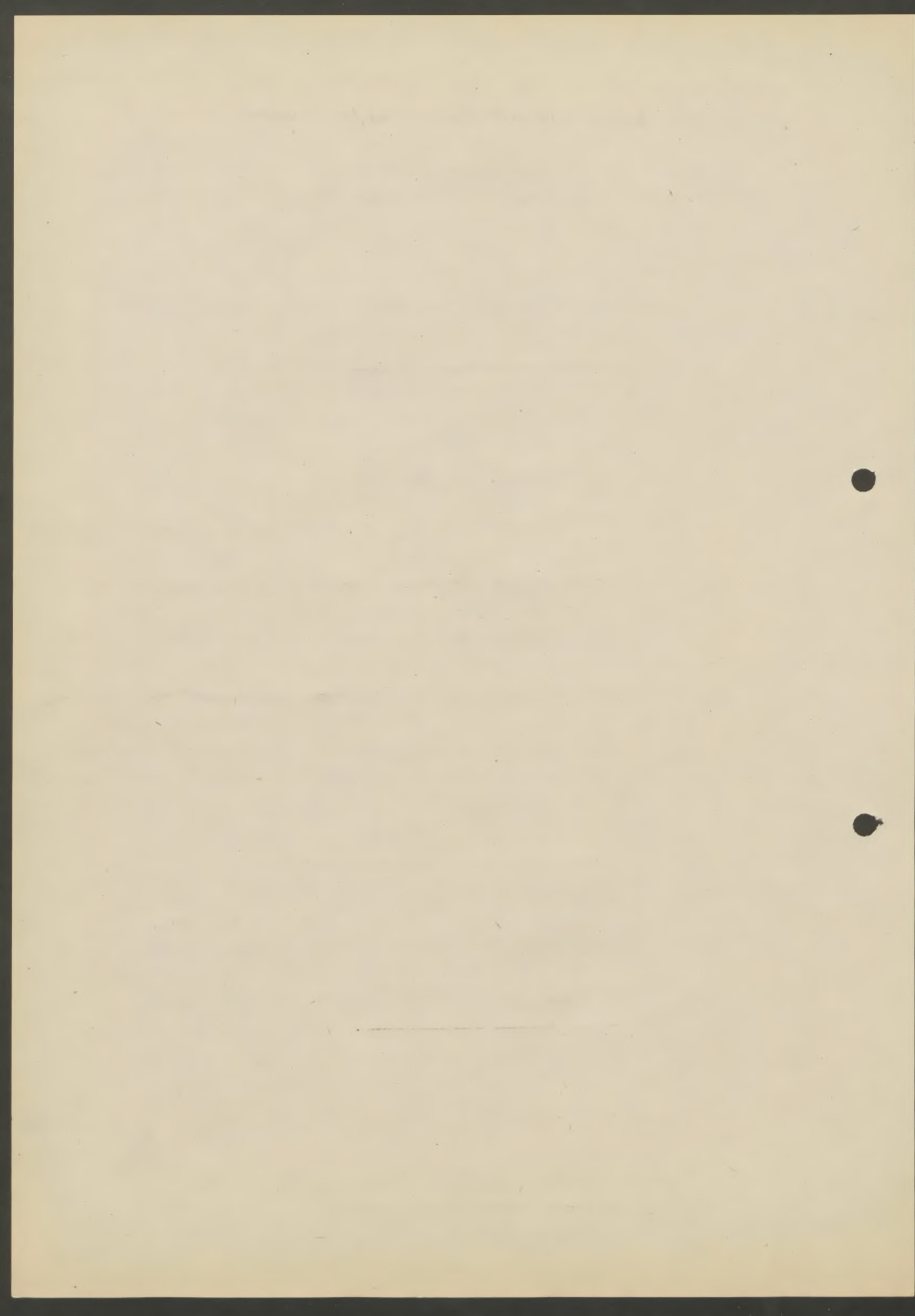
1. Stanisław Kłosa "Bolesław" - ponownie kierownikiem całej

legalizacji, białki "Gospody" i "Błękitni".

2. Romuald Warskomański "Młody" - pracownik białki.

3. Białka Wyżnawska "Złota"

✓ Byl to okres divyde arentiv i uvorki lu dnuoci u gůžb. Kráji
Praktické práce degolizaci byla završena - vykonvano
bylo vyřtkovo vzine komplety dokumentů

4/ Maria Rynkiewiczówna " Maria " , pracownik biura.

"Kuźnia" na ul. Dobrej.

Gospodarzem i właścicielem willi na ulicy Dobrej 4 był Stanisław Turski.

Personel:

- 1/ Michał Warakowski " Piotr " - Kierownik " Kuźni " ,
dział druków i wulkanizacji.
- 2/ Romuald Warakowski " Hilary " - grafik.
- 3/ Stanisław Turski, fotograf / chemik z zawodu /
- 4/ Stanisław Weder " Bogdan " - cynkograf

Łączność i lokale

- 1/ Anna Gierządówna " Hanka " ze swoją siostrą ~~...~~ "Pik"
Zaułek Świętojerski.
- 2/ Maria Tomkiewiczówna " Grażyna " ul. Zamkowa 4.
- 3/ Lokal na ul. św. Jacka
- 4/ ~~.....~~ *Jolanta* Barszczewska " Lotka " , pracownik poczty z
grupy łączniczek " Kozy "
- 5/ Irka Augustowska , apteka "Pod Łabędziem" ul. Wielka.
- 6/ Od końca 1941 r. mieszkanie Kafarskich róg ulicy
Dominikańskiej i św. Ignacego. Łączniczki: Józefa
Kafarska " Wrzos " i Stanisława Kafarska " Hańcza ".

Współpracownicy:

- 1/ Stanisław Oszurko , stolarz ul. Ludwisarska
- 2/ Bracia Danielewicz, stolarze Zwierzyniec
- 3/ ~~.....~~ *Józef* Judycki " Józef " , elektromonter.
- 4/ Dwaj studenci z USB drukarze. Dostarczali zestawy
trzcionkowe na kartki żywnościowe i inne.
- 5/ Sporadyczny informator z HKP /Niemieckie Zakłady
Samochodowe na ul. Holendernia/.

Dwaj studenci drukarze podrabiali
kartki żywnościowe w państwowej drukarni
Po pewnym czasie wpadli i zostali rozstrzelani

Grupa pomocnicza graficzna " Hilarego "

- 1/ ~~Eud...~~ *Elia* Bobarykówna , plastyk
- 2/ Halina Bobarykówna , plastyk

4 \ Maria Rykiewiczówna " Maria " pracownik biura.

Kuchnia na ul. Dobrej.

Gospodarzem i właścicielem willej na ulicy Dobrej 4 był Stanisław Trzeci.

Personel:

- 1 \ Michał Warszkowski " Piotr " Kierownik " Kuchni "
- 2 \ Romuald Warszkowski " Hilary " grafik.
- 3 \ Stanisław Trzeci, fotograf / oświata z zawodn \
- 4 \ Stanisław Weber " Bogdan " - cynkier

Łączność i Lokale

- 1 \ Anna Gierzbówna " Hanna " ze swoją siostrą "PK"
- 2 \ Maria Tomkiewiczówna " Grażyna " ul. Zamkowa 4.
- 3 \ Lokal na ul. św. Jacka
- 4 \ ~~.....~~ " Bazarowa " lokalski " pracownik poczty z grupy igraček " Kory "
- 5 \ Irena Augustowska, apteka " pod łabędziem " ul. Wielka.
- 6 \ Od końca 1941 r. mieszkanie Katarzyny róg ulicy Dominikańskiej i św. Ignacego. Łączność: Józefa Katarzyna " Wrona " i Stanisława Katarzyna " Hanna "

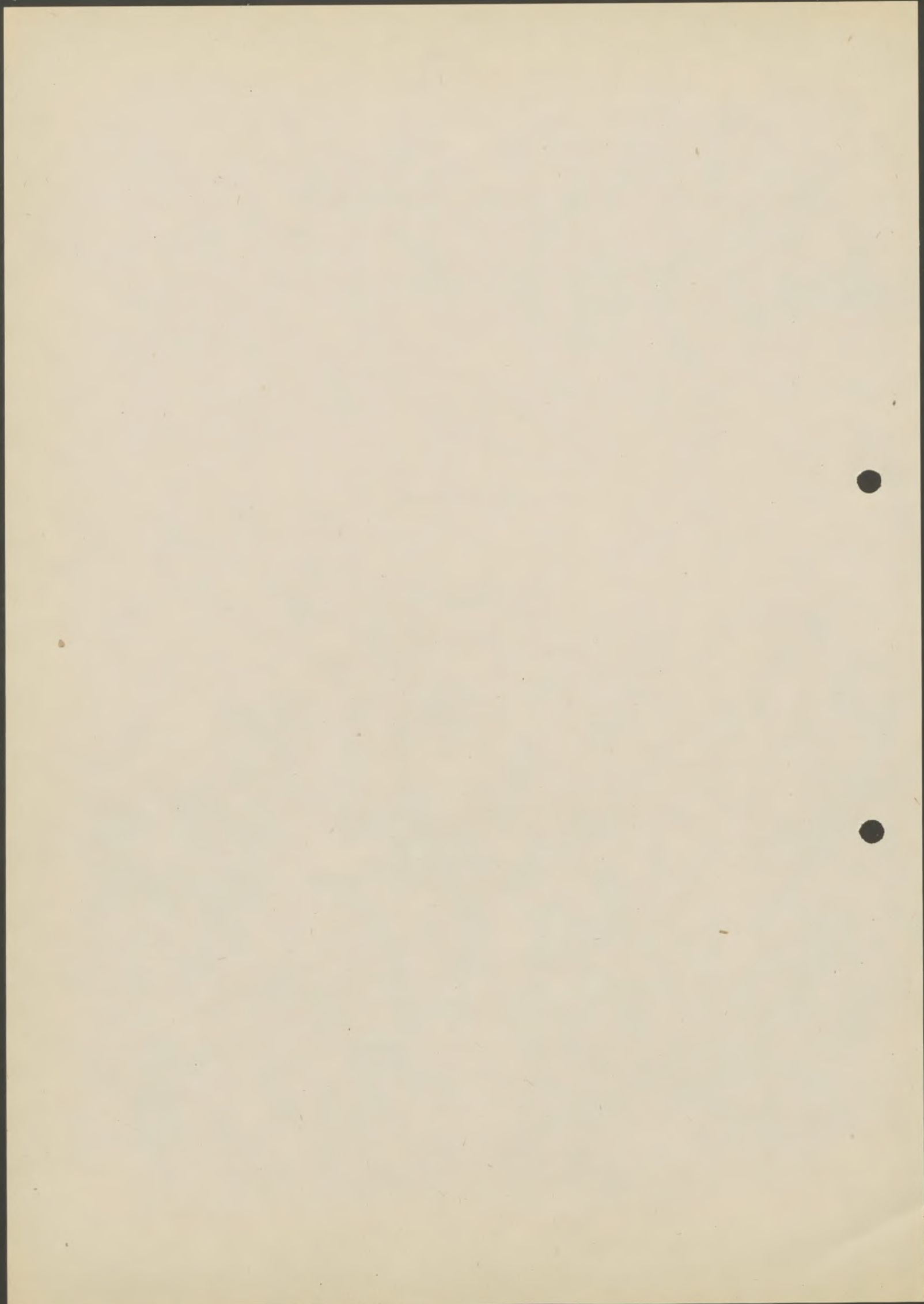
Współpracownicy:

- 1 \ Stanisław Górnko, stolarz ul. Indwiarzka
 - 2 \ Bracia Daniłowicze, stolarze Świerzyńskie
 - 3 \ ~~.....~~ " Józef " " Józef " elektryk
 - 4 \ Dwa student z USB drukarek. Dostarczali zestawy telefonowe na kartki żywnościowe i inne.
 - 5 \ Sposobyczny informatyk z HRP / Niemieckie Zakłady Samochodowe na ul. Holenderskiej.
- Dwa student drukarek podrobiali kartki żywnościowe w państwowej drukarni. Po pewnym czasie wpadli i zostali rozstrzelani.

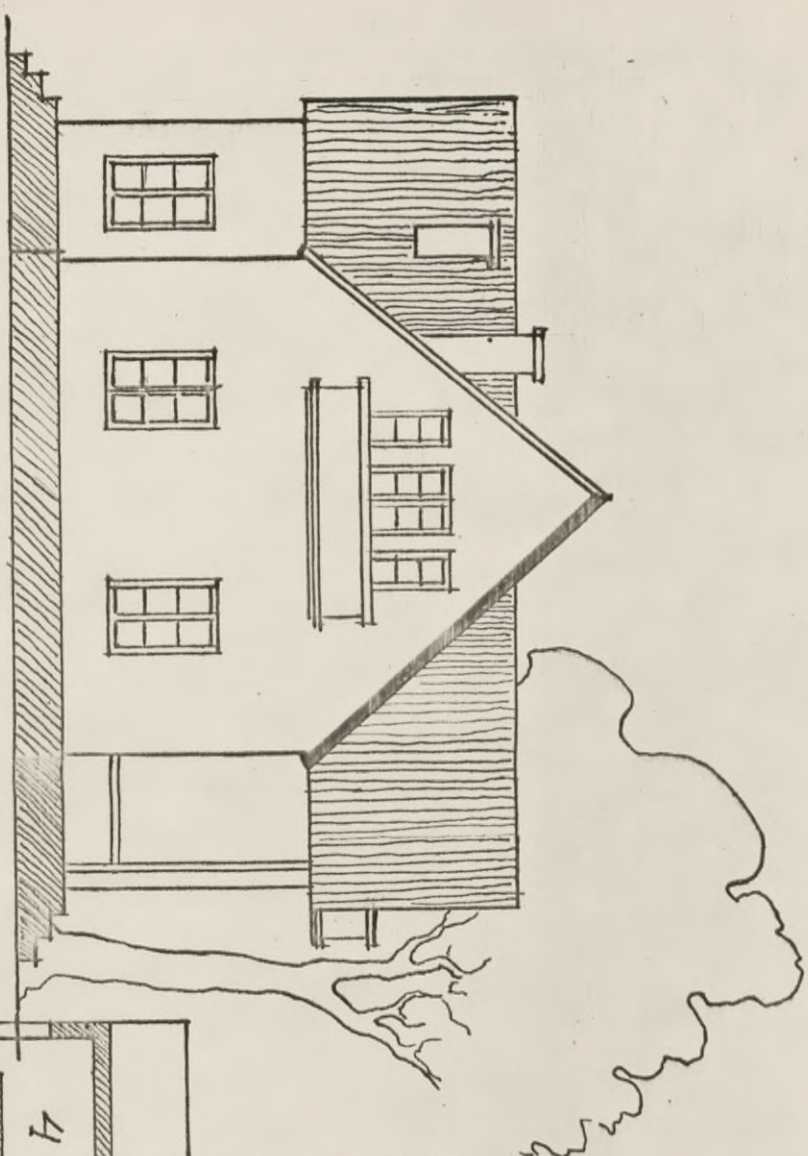
Grupa pomocnicza graficzna " Hilary "

- 1 \ ~~.....~~ Bobrzykówna, pisark
- 2 \ Halina Bobrzykówna, pisark

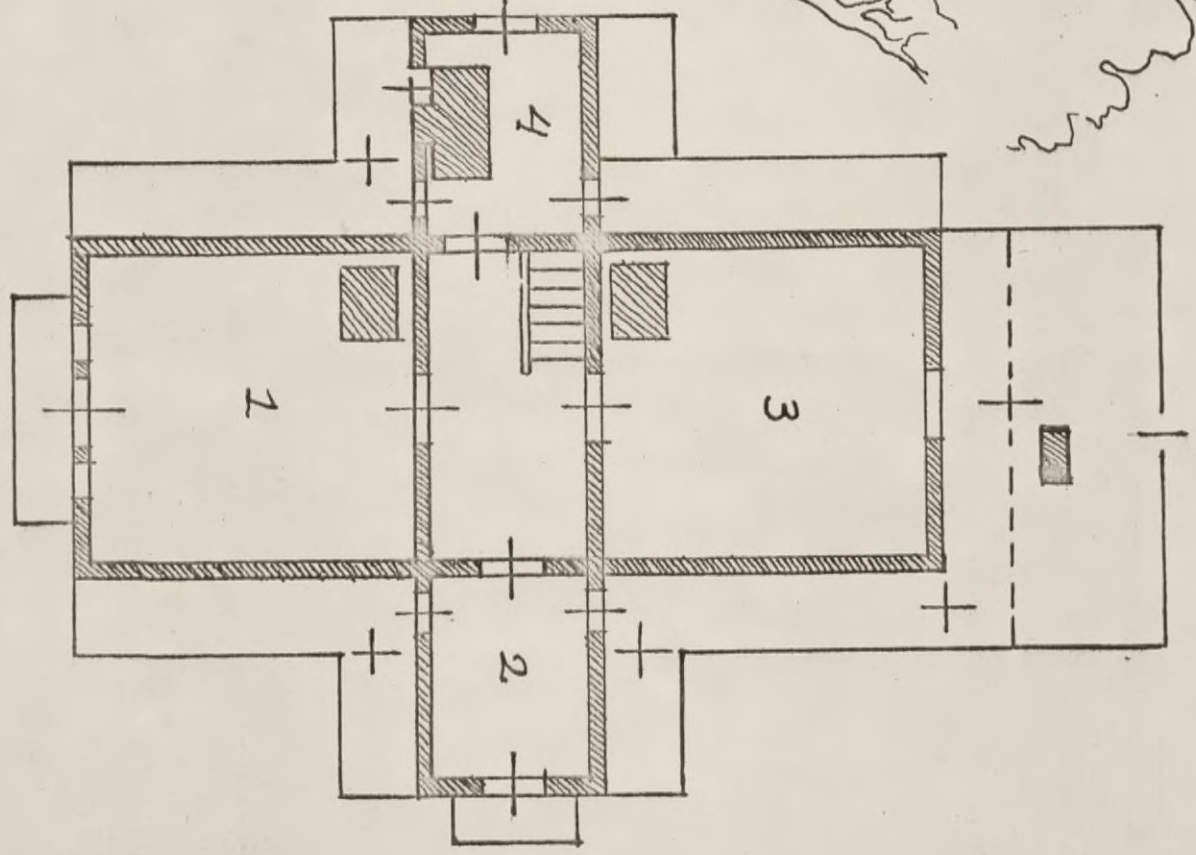

*Kuchnia przy ul. Dobrej 4 w l. 1941/43
widok domu od frontu i plan poddasza
Skala 1:100*

- 1 pracownia foto-cynkograf-drukarska
- 2 prac. graficzna
- 3 pokój dłdony
- 4 pokój Romana
- + zamaskowane na strychu przejścia.

Okres od I. stycznia 1942 do lipca 1942r.

W tym okresie Stanisław Kiałka "Bolesław" zostaje przesunięty do prac kwatermistrzowskich. Kierownikiem Legalizacji zostaje Michał Warakowski "Piotr".

Gospoda tymczasowo zostaje przeniesiona na ul. Warszawską.

Gospoda:

- 1/. Docent Halina Turska "Aldona". /Docent filologii na wydz. Humanistycznym USB/, kierownik "Gospody".
- 2/. (NN) starszy asystent filologii
- 3/. (NN) asystentka filologii
- 4/. (NN) "Gucio"

"Kuźnia" na ul. Dobrej. 4

- 1/. Michał Warakowski "Piotr", kierownik Legalizacji i "Kuźni".
- 2/. Romald Warakowski "Hilary", grafik.
- 3/. Stanisław Turski "Roman", fotograf
- 4/. Stanisław Weder "Bogdan", cynkograf

Łączność:

- 1/. Zuita Rynkiewicz^m "Zuita"
- 2/. Maria Rynkiewicz^m "Maria"
- 3/. (NN) "Jaśmin"
- 4/. Hanka Gierżódówna "Hanka"
- 5/? (NN) "Pik"
- 6/. Maria Tomkiewiczówna "Grażyna"
- 7/. Irena Augustowska, apteka pod Łabędziem.
- 8/. kpt. Nikołaj Kondratowicz na ul. Objazdowej.

Personel pomocniczy jak w poprzednim okresie. Dochodzi kontakt z (N) Czekolanką, pracownikiem Arbeitsamt^m. Dostarczała ona wiadomości z tej instytucji, wzory dokumentów i gotowe blankiety już osteplowane.

Aresztowania.

Lokal na ul. Warszawskiej wpadł 5. VI. 1942 r. Aresztowana została Zuita Rynkiewiczówna^m i Maria Rynkiewiczówna^m.

9 VI. 1942 r. Gestapo aresztowało Hanke Gierżódównę i Marię Tomkiewiczównę "Grażynę".

Okres od I. stycznia 1942 do lipca 1942.

W tym okresie Stanisław Książka "Bolesław" została przesłany do
prze kwatermistrzowskich. Kierownikami realizacji została Michał
Warkomski "Piotr".
"Gopoda tymczasowo została przeniesiona na ul. Wazarska.

Gopoda:

- 1/. Docent Halina Trzaska "Albina" Docent Filologicz na
- 2/. Wda. Humanistyczna UBM, kierownik "Gopody"
- 3/. (M.N.)
- 4/. (M.N.)

"Książka na ul. Dobry 4"

- 1/. Michał Warkomski "Piotr" kierownik realizacji
- 2/. Romuald Warkomski "Hilary" grafik
- 3/. Stanisław Trzaski "Roman" fotograf
- 4/. Stanisław Weber "Bogdan" cyfrowy

Ważniejsze:

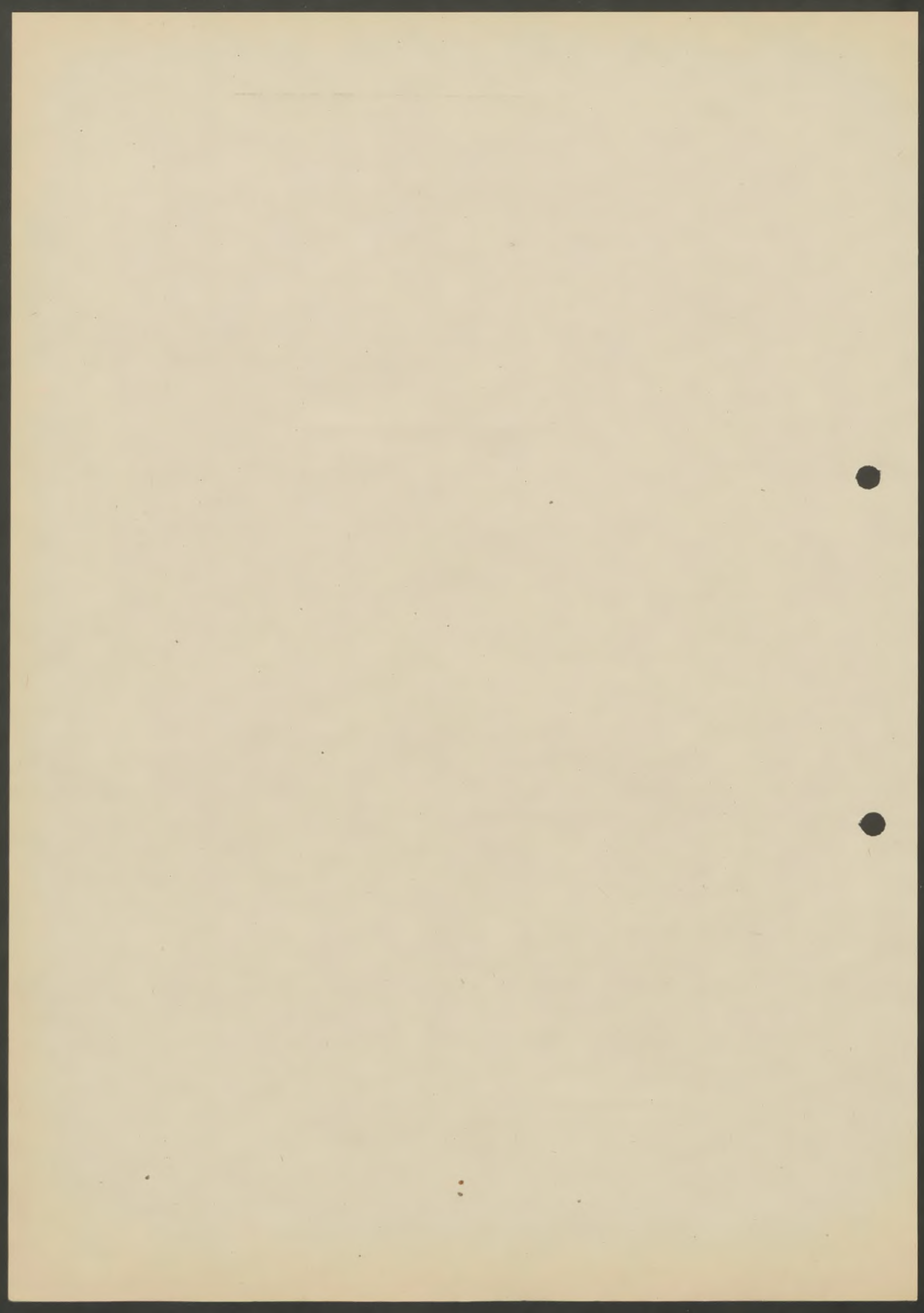
- 1/. Zuzia Rykiewicz "Zuzia"
- 2/. Zuzia Rykiewicz "Maria"
- 3/. (M.N.)
- 4/. Hanna Gierakówna "Hanna"
- 5/. (M.N.)
- 6/. Maria Tomkiewiczówna "Grzywa"
- 7/. Irena Augustowska opieką pod opieką
- 8/. pgt. Nikołaj Kondratowicz na ul. Opatowskiej

Teraz ponownie jak w poprzednim okresie. Dochodzi kontakt
z (M.N.) Góralanką, pracownikiem Arbatowskiej. Dotychczas
ona wiadomości z tej instytucji, weryfikacji i gotowe
dokumenty już odpisane.

Arestanci

Lokal na ul. Wazarskiej w dniu 5. VI. 1942 r. Arestowani zostali
Zuzia Rykiewiczowa i Maria Rykiewiczówna.
9. VI. 1942 r. Gestapo aresztowało Hannę Gierakównę i
Marię Tomkiewiczównę "Grzywa".

Hanka Gierżódówna mimo rozkazu opuszczenia domu pozostała w mieszkaniu ze względu na chorą matkę. "Grażyna" również wbrew rozkazowi poszła do mieszkania po rzeczy, gdzie Gestapo czekało już na nią.

2. XII. 1942 r. zostały rozstrzelane na Ponarach:

- 1/. Zuzia Rynkiewiczówna "Zuzia"
- 2/. Maria Rynkiewiczówna "Maria"
- 3/. Maria Tomkiewicz "Grażyna"

15. VI. 1943 r. Hanka Gierżódówna została zwolniona z więzienia za złoto. Wykupiła ją za 300 rubli w złocie jej znajoma Alina Augustowska ze ~~z~~ swoich zasobów.

Wespa lokau przy ul. Warszawskiej wynika z braku ostrożności jej mieszkanek. "Zuzia" i "Maria" o wyjątkowo dobrym usposobieniu, starały się pomóc każdemu, kto tej pomocy potrzebował. Wbrew zakazowi gronu szych znajomych dawały potrzebne dokumenty. W ten sposób podobno otrzymał dokument inżynier Gąsowski czy Gąsecki, który je wydał.

W badaniach Hanka Gierżódówna i Maria Tomkiewiczówna, mimo nieludzkich cierpień długotrwałych tortur, nie załamały się. Siostry Rynkiewiczówny, nie przetrzymały tego, wydały tylko mały procent z tego, co znały.

Ulotki satyryczne.

Wiosną 1942 r. Budreka i Halina Babarykówny wykonały wiele karykatur ośmieszające służalczość Litwinów wobec Niemców, jak i kumanie się Polek z wrogiem. Do karykatur tych dorabiane były proste napisy czy wierszyki. Z tego robiono klisze cynkograficzne w "Kuźni" i odbijano jako ulotki. Najbardziej znaną była ulotka pod tytułem "Szwabskie Ścierki". Autorem wierszyka była Elżbieta Budrecka.

Okres, gdy Halina Turska "Aldona" była kierownikiem "Gospody" należy do szczytowych, gdy chodzi o jakość dokumentów.

Ze względu na bezpieczeństwo "Kuźni" / "Aldona" mieszkała w lokalu "Kuźni", a mąż jej "Roman" był fotografem w "Kuźni" / "Aldona" ustąpiła z pracy w "Gospodzie".

Okres VII 1942 - VII 1943 r.

Od lipca przyjęła "Gospodę" Maria Sadowska, koleżanka "Piotra" z wydziału Sztuk Pięknych pod pseudonimem "Wiesława"

Wobec powyższego należało rozstrzygnąć o sposobie opuszczenia domu pozostała mieszkanki w związku z chorobą matki. "Grzywa" również w pewnym momencie posiadała do mieszkania po pracy, gdzie Gestapo szukało już na nią

2. XII 1942 r. zostały rozstrzygnięte na Pomorskiej

- 1. Maria Rykiewiczówna "Ewa"
- 2. Maria Rykiewiczówna "Maria"
- 3. Maria Tomkiewiczówna "Grzywa"

15. VI 1943 r. Maria Gierżkówna została zwolniona z więzienia za sióstr. Wykupła ją za 500 rubli w ilości tej znajoma Alina Augustowska za ~~2~~ złotych zasobów.

Wypełniając przy tym ni. Wraz z innymi wywiady z braku ostrożności tej mieszkanki "Ewa" i "Maria" o wyjątkowo dobrym usposobieniu, starali się pomóc każdemu kto tej pomocy potrzebował. W pewnym momencie zabrała z sobą potrzebne dokumenty. W ten sposób udało się uzyskać dokumenty potrzebne do podjęcia otwartego dokumentu i innych sposobów czy gazetki, który ją wydał.

W badaniach Maria Gierżkówna i Maria Tomkiewiczówna, mimo nieudanych etapów dyktando tortur, nie zdradziły się. Siostry Rykiewiczówna, nie przekazywały tego, wydały tylko mały procent z tego, co znały.

Niektóre sprawy

Wiosną 1942 r. ~~Wanda~~ i Halina Hebarzyńska wykonały w tym celu karzący obowiązek mieszkać w pobliżu miejsca, jak i kumnie się okazało. Do karzących tych dziewczyn były proste nagły czy wierzki. ~~W~~ tego rodzaju klase czyno - graficzne w "Kamni" i oddano jako niekto. Najbardziej znana była sióstra pod tytułem "Bawbarskie Białki". Autorem "Wierzyki" była Hildegarde Budziska.

Ówczesny Halina Trzaska "Albina" była kierowniczką "Gospody" należącej do niezadowolonych, gdy chodzi o jakoby dokumenty. Nie wątpię na bezpieczeństwo "Kamni" \ "Albina" mieszkająca w lokalu "Kamni", a w tej "Roman" był fotografem w "Kamni" \ "Albina" należała do pracy "Gospody".

Grzesz VII 1942 - VII 1943 r.

05 lipca przyjechała "Gospoda" Maria Budziska, koleżanka "Piotra" z wydziału Szukających pod pseudonimem "Wiesława"

Personel " Gospody " na ul. Wiosennej:

- 1/ Maria Sadowska " Wiesława " kierownik " Gospody "
- 2/ (NM) " Barbara " żona oficera wojsk polskich pracownik biura.
- 3/ (NM) pracownica kliniki chirurgicznej sprzed wojny, pracownik " Gospody "

Łączność " Gospody "

- 1/ (NM) " Teresa " skrzynka ruchoma
- 2/ Hanka Marhburg " Hania " z grupy " Kozy "
- 3/ .. (M) .. Marhburg, siostra " Hani "
- 4/ .. (M) .. Marhburg, matka " Hani "

Do personelu " Kuźni " na wiosnę 1943 r. doszedł Zdzisław Fleskaczewski " Zbyszek ". Do lokalu na ul. Dobrej nie był on wprowadzony. Zainstalował się na Wielkiej Pohulance w zapasowym lokalu " Kuźni " u pani Todwenowej jako fotograf.

W czerwcu 1943 r. wpadło kilka łączniczek z grupy " Kozy ". Między innymi została aresztowana Hanka Marhburg " Hania ". W związku z tym lokal na ul. Wiosennej musiała " Gospoda " pośpiesznie opuścić.

Aresztowane łączniczki z grupy " Kozy " - Barbara Dydycz " Wojtuś ", Maria Sarecka " Iusia ", Hanka Marhburg " Hania ", Teresa Fedorowicz, Jadwiga .. (M) ..

Hanka Marhburg w czasie badań wyskoczyła z drugiego piętra gmachu Gestapo na placu Żakiskim. Niczego i nikogo nie wydała. Jako kaleka została wywieziona do obozu w Prawieniszkach. Zmarła w roku 1946 na gruźlicę w Zakopanem. Pochowana na cmentarzu w Zakopanem przy ul. Nowotarskiej kwatery IV rząd 15 - ty grób 5 - ty.

Okres VII 1943 r. - VII 1944 r.

W związku z przejściem Marii Sadowskiej " Wiesławy " do BIP - t /Biuro Krm Informacji i Propagandy/ na redaktora " Niepodległości " dla Wsi " " Gospodę " objął (M) Rowecki " Wojciech " były urzędnik Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Personel " Gospody " / jesień 1943 r. /

- 1/ (M) Rowecki " Wojciech ", kierownik " Gospody "
- 2/ Witold Rychter " Witek ", aktor, pracownik

- 1/3 Maria Babowska "Wieslaw" kierownik "Gospody" Personel "Gospody" na ul. Wisconsin
- 2/1 "Barbara" sora oficers wojak (m)
- 3/1 polskiej pracownik biura. (m)
- pracownica kliniki chirurgicznej
- sprzed wojny, pracownik "Gospody"

Wspomniac "Gospody"

- 1/1 "Teresa" srodowiska trochma (m)
- 2/1 Hanka Marburg "Hania" z grupy "Kozy"
- 3/1 Marburg siostra "Hani" (m)
- 4/1 Marburg matka "Hani" (m)

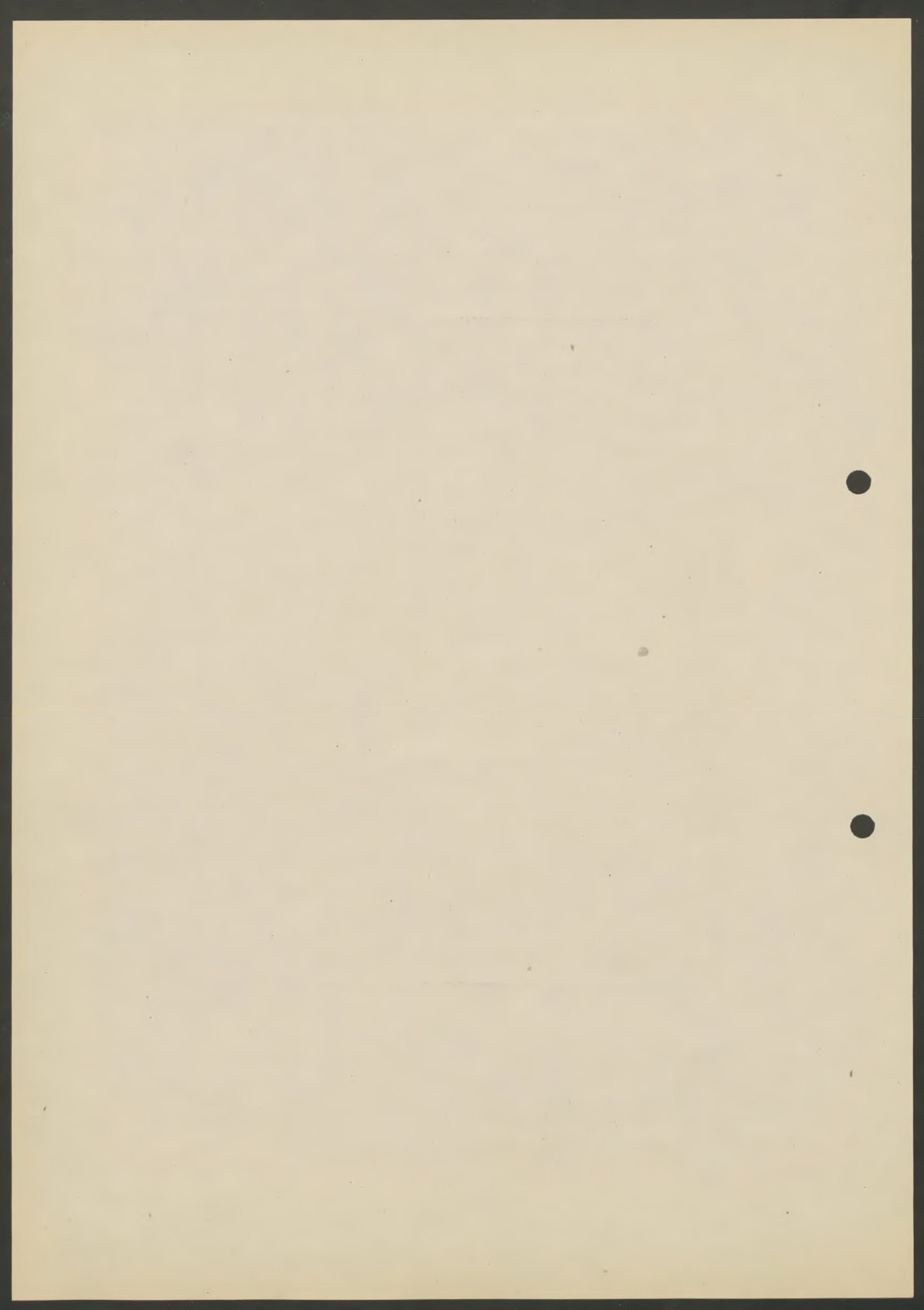
Do personelu "Kuchni" na wiosne 1943 r. doszedl Edzislaw Hlaskawski "Epysek". Do lokalu na ul. Dobrej nie byl on wprowadzony. Zainteresowal sie na Wielkiej Polniane w zapasowym lokalu "Kuchni" u pani Podwonekowej jako fotograf. W czerwiec 1943 r. wpadlo kilka funkcjonowek z grupy "Kozy". Miedzy innymi zostala aresztowana Hanka Marburg "Hania". W zwiazku z tym lokal na ul. Wisconsin zwalala "Gospoda podziemi" opuscilo.

Aresztowane funkcjonowki z grupy "Kozy" Barbara Bydgos "Wojtek", Maria Szacka "Ina", Hanka Marburg "Hania", Teresa Babowicz Jadwiga Hanka Marburg w czasie pobytu wyko - zyla z braku pieta kwasu Gestapo na dzien jakims. Niczego i nikogo nie wydala jako kafeka zostala wywieziona do obozu w Iwonicach. Zmarla w roku 1945 na krzyz w Zakopanem. Pochowana na cmentarzu w Zakopanem przy ul. Nowotarskiej kwatery IV rzad 12 - ty str. 2 - ty.

Okres VII 1943 r. - VII 1944 r.

W zwiazku z przeslaniem Marii Babowskiej "Wieslaw" do BIP-4 \Biuro Krm Informacji i Propagandy na redaktora "Niedzielnosci" dla "ai" "Gospode" objal Nowicki "Wojtek" byl urzednik Ministerstwa Spraw Wokowych. Personal "Gospody" \ jestal 1943 r. \ I/1 Nowicki "Wojtek" kierownik "Gospody" (m) 2/1 Witold Bydgos "Witek" aktor, pracownik

3/ *Irena* Podawska " *(N)* " pracownik

Personel " Kuźni " / jesień 1943 r. /
na Wielkiej Pohulance u p. Todwenowej.

- 1/ Michał Warakomski " Piotr " , kierownik całej Legalizacji i " Kuźni "
- 2/ Romuald Warakomski " Hilary " , grafik, ulokował się na ul. Styczniowej w mieszkaniu *(N)* Sumaroka " Karlika "
- 3/ Zdzisław Flakaczewski " Zbyszek " , fotograf
- 4/ Stanisław Weder " Bogdan " , " Artur " , cynkograf

" Farba II " /Kryptonim drukarni/

W tym okresie powstała drukarnia przeznaczona tylko do pracy w Legalizacji, ściślej " Kuźni " na ul. Kocieł. Maszyna drukarska ręczna typu polowego została przywieziona z Warszawy.

Personel " Farby II "

- 1/ *(NN)* " Jan " drukarz
- 2/ *(NN)* " --- " pomocnik drukarza
- 3/ *(NN)* " Mak " zecer

W tym czasie w " Kuźni " powstaje " Gospoda II " , biuro do specjalnych zleceń Komendy Okręgu. Spracowywało^{ono} przepustki dla k kurierów, członków sztabu Komendy Okręgu, wyjeżdżających do Warszawy, dokumenty dla komórki " N " dywersyjnej. " Piotr " bezpośrednio tą pracą kierował i sam wykonywał. Do " Kuźni " trafiały dokumenty, zdobyte przez oddziały partyzanckie w terenie na Niemczech, czy opanowanych urzędach okupacyjnych. Była wydana w tym względzie specjalna instrukcja do oddziałów.

Łączność " Gospody "

- 1/ *(N)* Mahrburg / matka /
- 2/ *(N)* Mahrburg / Córka /
- 3 / *(NN)* " Teresa "

Łączność " Kuźni "

- 1/ Stanisława Smoter " Zośka "
- 2/ Jadwiga Dulówna " Jadzia "
- 3/ *Irena* Barączewska " Lotka " z grupy " Kozy "
- 4/ Zula Stundis, po mężu Możejkowa, mieszkała w gmachu elektrowni i utrzymywała kontakt ze Stanisławą Smoter " Zośką "

3/... .. "Fobowska" (n) "pracownik

Personel "Książ" / Jesień 1945 r. /
na "Folki" w Warszawie w p. Fobowska.

- 1/ Michał "szkocki" Piotr " kierownik całej legalizacji i "Książ"
- 2/ Romuald "szkocki" Hilary " grafik, nikował się na ni. Styczniewskiej w mieszkaniu (n) "Książ"
- 3/ Edyta "szkocka" "Edyta" " fotograf
- 4/ Stanisław "szkocki" "Bogdan" " "Arthur" "synkograf

"Folki II" / Wypisanie drukarni

W tym okresie powstała drukarnia prasarska tylko do pracy w legalizacji, ściśle "Książ" na ul. Hożej. Wszelkie drukarskie rzeczy typu polowego zostały przywiezione z Warszawy.

Personel "Folki II"

- 1/ "Jan" "drukarski" (n)
- 2/ " " "pomocnik drukarski" (n)
- 3/ "Mik" "seker" (n)

W tym czasie w "Książ" powstała "Gospoda II", biuro do specjalnych zadań Komendy Okręgowej. Pracowały w niej drukarki dla kwater, członków sztabu Komendy Okręgowej, wydających do Warszawy, dokumenty dla komarki "W" dywersyjnej. "Piotr" bezpośrednio tą pracę kierował i sam wykonywał. Do "Książ" trafiały dokumenty, zdobyte przez oddziały partyzanckie w terenie na Niemczech, czy opuszczonych przez okupacyjnych. Była wydana w tym względzie specjalna instrukcja do oddziałów.

Personel "Gospody"

- 1/ "Marta" "Marta" (n)
- 2/ "Marta" "Marta" (n)
- 3/ "Teresa" "Teresa" (n)

Personel "Książ"

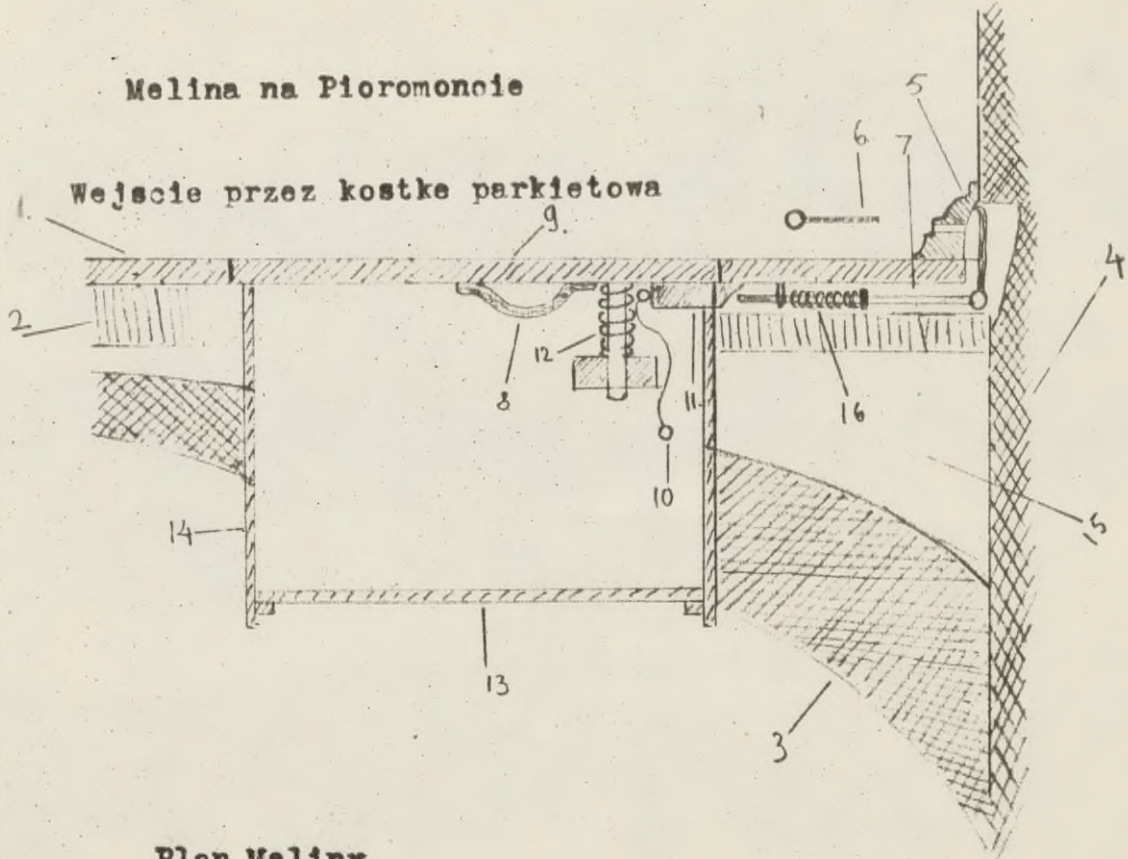
- 1/ Stanisław "szkocki" "Zoska"
- 2/ Jadwiga "szkocka" "Jadzia"
- 3/ "szkocka" "Zoska" z grupy "Kozy"
- 4/ Zala "szkocka" "Zoska" mieszkała w gmachu elektrowni i utrzymywała kontakt ze Stanisławem "szkockim" "Zoska"

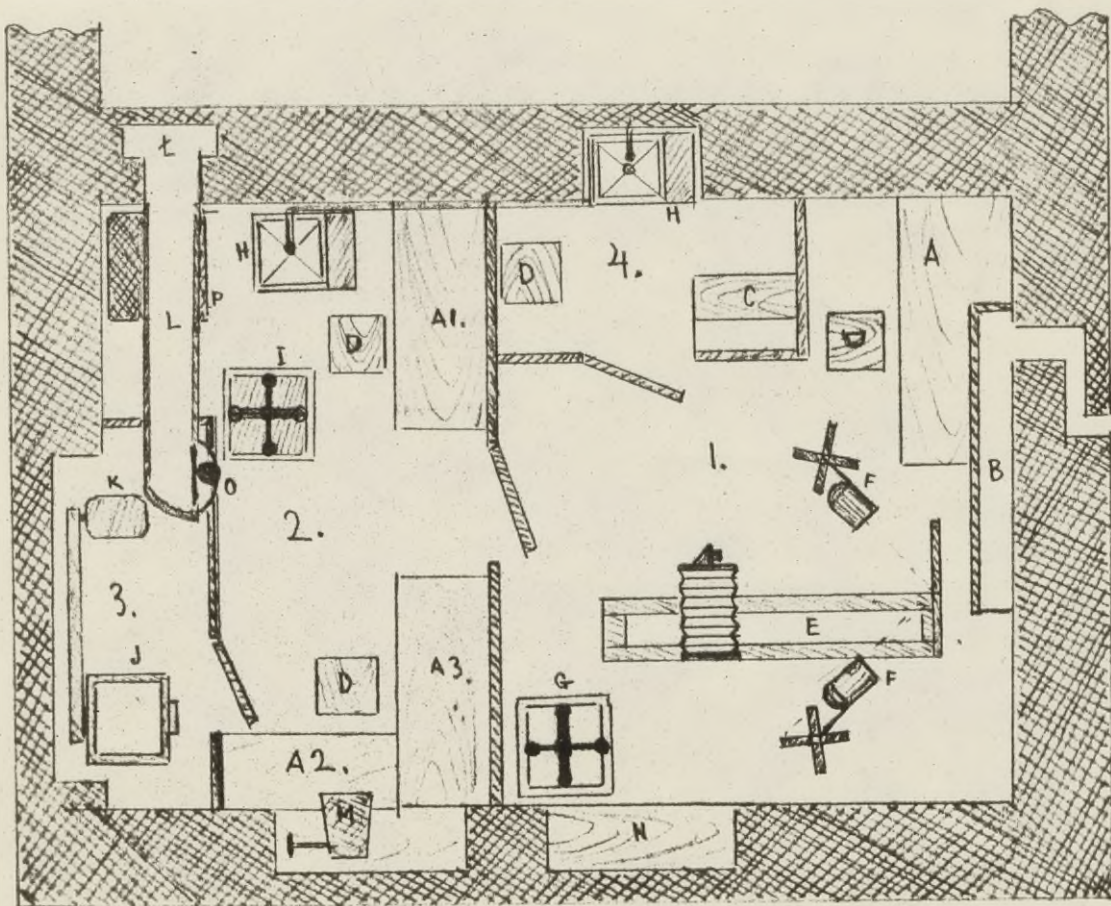

Melina na Pioromencie

Plan Meliny

Legenda do wejścia przez kostkę parkietową

1. Podłoga parkietowa
2. Czarna podłoga.
3. Murowane sklepienie.
4. Ściana.
5. Plintus z otworem do otwierania kostki.
6. Klucz do otwierania, czyli zwykły pręcik.
7. Mechanizm do otwierania kostki.
8. Rączka do zamykania od wewnątrz.
9. Otwierana kostka parkietowa.
10. Sznurek do otwierania zamka od wewnątrz.
11. Zamek.
12. Spirala odrzucająca kostkę do góry przy otwarciu zamka.
13. Dodatkowe zamknięcie.
14. Drewniane oszalowanie otworu.
15. Pusta przestrzeń między czarna podłogą a sklepieniem.
17. Zawiasy.

Legenda do planu meliny.

1. Pracownia fotograficzna.
2. Pracownia cynkograficzna.
3. Pomieszczenie na maszynie do trawienia.
4. Ciemnia.
- A. Stół biura do specjalnych zleceń, czyli biuro w dyspozycji Komedy Okr.
- A1. Stół do trawienia.
- A2. Stół do kopjowania na metal.
- A3. Stół do retuszu.
- B. Kręte okienko wentylacyjne.
- C. Sybł do powiększeń.
- D. stożki do siedzenia.
- E. Kamera reprodukcyjna do fotografowania wprost i na pryzmat.
- F. Reflektory.
- G. Prasa z elektrycznym ogrzewaniem do gumowych pieczęci.
- H. Zlew w ciemni i zlew w cynkografji.
- I. Prasa do druku z płyt cynkowych.
- J. Maszyna do trawienia.
- K. Motor elektryczny do maszyny do trawienia.
- L. Wentylacyjna rura do komin.
- L. komin.
- M. Lampa żukowa do kopiowania na metal.
- N. Półki na materiały.
- O. Elektryczny wentylator.
- P. Piec.

Wyjaśnienia.

Wydaje się, że mechanizm otwierania kostki parkietowej jest dość przejrzysty i nie wymaga dodatkowego opisu.

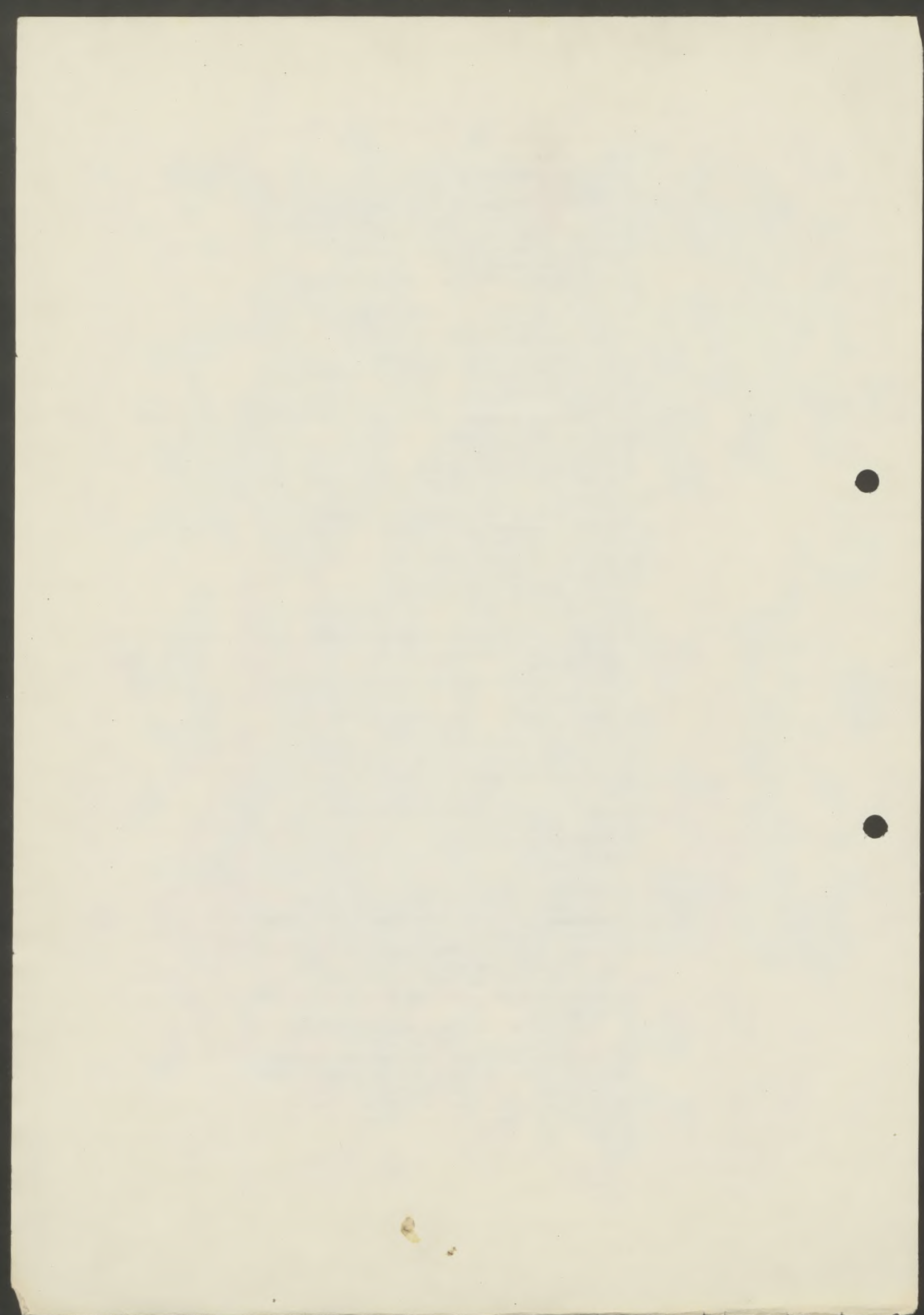
Natomiast do planu meliny należy dodać, że wejście znajdowało się nad ciemnią i dopiero z dachu ciemni można było zejść ~~na dach~~ po drabince nadół. Drabinka na planie nie jest uwidoczniona.

Na dachu ciemni znajdował się zbiornik na wodę, który należało napełniać wiadrami.

Od zbiornika woda była rozprowadzona ~~przez~~ gumowymi rurami do dwóch zlewów zaopatrzonych w krany. Woda ze zlewów ściekała do wiader, które niestety należało wynosić na zewnątrz. Czynności te wykonywał Zbyszek, gdyż on był legalnie tam zameldowany.

Plan załączony nie jest planem w skali.

Został on odtworzony z pamięci w Anglii, w Penrhos Camp 1947r. więc na świąteczną jeszcze pamięć.

" Kuźnia " na Pióromoncie
u pani Haliny Nowickiej IX. 1943 r. do III 1944 r.

- 1/ Michał Warakowski " Piotr " , kierownik Legalizacji i " Kuźni "
- 2/ Stanisław Weder " Bogdan " , " Artur " , cynkograf
- 3/ Zdzisław Płaskaczewski " Zbyszek " , fotograf
- 4/ Romuald Wwrakowski " Hilary " , grafik . Pracował na na ul. Styczniowej, kontakt z " Kuźnią " miał przez Tęczniczkę

Wyspa " Kuźni na Pióromoncie 27 III 1944 r.

27. III. 1944 r. został aresztowany przez Gestapo Stanisław Weder " Bogdan " " Artur " . Zasypał 4 lokale.:

- 1/ " Kuźnię " na Pióromoncie
- 2/ Były lokal " Kuźni " na ul. Dobrej 4
- 3/ Były lokal " Kuźni " na ul. Wielka Pohulanka
- 4/ Zapasowy lokal " Kuźni " na Zarzeczu.

Nie zasypał nikogo z personelu, mimo, że znał ich prywatne adresy, między innymi " Piotra " i " Hilarego " .

W nocy z 27/28 III 1944 r. Gestapo na Pióromoncie. 28. III 1944 Gestapo na ul. Dobrej 4, 29 III 44 r. ucieczka Stanisława Turskiego " Romana " z domu oblężonego przez Gestapo na ul. Dobrej.

Z tego powodu " Kuźnia " od marca do czerwca 1944 r. była nieczynna. W związku z wyspą na Pióromoncie zginęło 3 ludzi:

- 1/ (N) Matukański - Polak z Litwy, który swoją legitymację pracownika policji kryminalnej oddał do skopiowania w " Kuźni " . Przy rewizji Gestapo znalazło fotografię tej legitymacji.
- 2/ Lokator na byłym lokalu " Kuźni " na ul. Wielka Pohulanka u p. Tadwenowej - człowiek nie związany z organizacją (NN)
- 3/ (NN) gospodarz zapasowego lokalu " Kuźni " na Zarzeczu

Aresztowana została rodzina Stanisława Turskiego " Romana " na ul. Dobrej 4: matka i siostra " Romana " oraz matka Haliny Turskiej " Aldony " .

Akcja po maszynie do pisania w Urzędzie Drogowym przy ul. Ostrbramskiej dnia 17. IV 1944 r. Miał to być niejako rewanż za wyspę Pióromontu, gdzie między innymi Gestapo zabrało maszynę.

Brali udział:

- 1/ Zdzisław Płaskaczewski " Zbyszek

"Kubna" na Północnym
u pant Haliny Nowickiej IX. 1944 r. do III 1944 r.

- 1/ Michał Warkowski "Piotr" kierownik legalizacji i "Kubna"
- 2/ Stanisław Weber "Bogdan" "Arthur" cynkograf
- 3/ Stanisław Piskaczewski "Npuzek" fotograf
- 4/ Romuald Warkowski "Hilary" grafik. Pracował na ul. Styczniewskiej, kontakt z "Kubna" miał przez Piskaczewskiego

Wypa "Kubna" na Północnym 27 III 1944 r.

27. III 1944 r. został aresztowany przez Gestapo Stanisław Weber "Bogdan" "Arthur". Zapytał o lokalność:

- 1/ "Kubna" na Północnym
- 2/ Był lokal "Kubna" na ul. Dobrej 4
- 3/ Był lokal "Kubna" na ul. Wielka Pohlancka
- 4/ Zapytany lokal "Kubna" na Zarszewu.

Nie zapytał nikogo z personelu, mimo że znał ich prywatnie od dawna, między innymi "Piotra" i "Hilarego".

W nocy z 27/28 III 1944 r. Gestapo na Północnym. 28. III 1944 Gestapo na ul. Dobrej 4, 29 III 44 r. należąca Stanisławowi Turkiewiczemu "Romana" z domu obłąkanego przez Gestapo na ul. Dobrej. Z tego powodu "Kubna" od marca do czerwca 1944 r. była nieczynna. W związku z wypa na Północnym zgłosił 3 Indzia

1/ (M) Wskazał na byłym lokalu "Kubna" na ul. Wielka Pohlancka miejsce pracownika policji kryminalnej oddał do skopowania w "Kubna". Przy rewizji Gestapo znalazła fotografie tej legitymacji.

2/ Lokator na byłym lokalu "Kubna" na ul. Wielka Pohlancka u p. Tabanowej - czołówek nie związany z organizacją (M) 3/ Gospodarz zapasowego lokalu "Kubna" na Zarszewu (M)

Aresztowana została rodzina Stanisława Turkiewicza "Romana" na ul. Dobrej 4: matka i siostra "Romana" oraz matka Haliny Turkiewicz "Albony".

Akacja po naszym do pisania w Urzędzie Progowa przy ul. Ostrowskiej dnia 17. IV 1944 r. miał to być niejako rewans za wypa Północnym, gdzie między innymi Gestapo zapisało naszym.

Przez władze:
1/ Stanisław Piskaczewski "Npuzek"

- 2/ Józef Ladowski " Jędrak " - przyjęty do personelu " Kuźni " w kwietniu 1944 r. w miejsce Stanisława Wedera " Bogdana " / Sama " Kuźnia " ~~n~~razie z braku lokalu była nieczynna/
- 3/ Stanisława Smoter " Zośka "
- 4/ Stanisław Korwek " Antoni ", drukarz z " Farby II ~~z~~ na ul. Kociej od wiosny 1944 r.

Po udanej akcji " Zbyszek " przypadkiem wpadł na obławę na ul. Kalwaryjskiej z dwoma pistoletami. Dzięki szybkiej interwencji pieniężnej został tylko wysłany do obuzu w Prawieniszkach, gdzie siedział do lipca 1944 r. t.j. do przyścia wojsk radzieckich.

W tym czasie był montowany lokal " Kuźni " na Zwierzyńcu. Ponieważ " Zbyszek " miał przy sobie wniosek o licznik do elektrowni na ten lokal, więc lokal został " spalony ".

" Kuźnia " na ul. Ogińskiego 8 u p. Ireny Pióreckiej
VI? 1944 do VI 1945

Personel:

- 1/ Michał Warakomski " Piotr " kierownik Legalizacji i " Kuźni ".
- 2/ Romuald Warakomski " Hilary ", grafik i z - ca " Piotra "
- 3/ Józef Ladowski " Jędrak ", fotograf
- 4/ Stanisława Smoter " Zośka ", łączność i biuro
- 5/ Janina Krukówna " Lidka ", cynkograf
- 6/ Leokadia Krukowa matka " Lidki ", gospośnia lokalu

" Farba II " z ul. Kociej zostaje przeniesiona na Sołta - niszki. / bliżej adres nieznany /. Pracował w niej Stanisław Kor - wek " Antoni "? Kontakt z zecerem " Makiem " miał przez skrzynkę na Antokolu. Ogromna zasługa " Maki " w wynoszeniu gotowych zesta - wów zecerskich.

13 VII 1944 r. wojska radzieckie zajmują całkowicie Wilno.
17 VII 1944 r. gen. Aleksander Krzyżanowski " Wilk " Komen - dant Okręgu Wileńskiego i Nowogródzkiego zostaje aresztowany przez władze radzieckie. Wraz z nim został aresztowany sztab polowy oddziałów partyzackich

Okres VII 1944 - Io VIII 1945r.

" Gospoda " lokal na Zwierzyńcu --- w okolicy mostu i ul . Witoldowej. Jesień 1944 r.

Personel:

- I/ (N) Rowceki " Wojciech ", kierownik " Gospody ". W póź -

- 2/ Józef Ładowski "Jędrzek" - przyjęty do personelu "Książki"
- w październiku 1944 r. w miejsce Stanisława Wodara "Bogdana"
- 3/ Stanisław Górecki "Bogdan" - nastąpiła z braku lokalu była nieczynna
- 4/ Stanisław Górecki "Antoni" - drukarz z "Żyty II" na
- ul. Kociej od wiosny 1944 r.

Po zmianie składu "Żyty II" przypadek "Żyty II" przypadek wpał na objaw na ul. Kociejowej z dwoma pistoletami. Dzięki szybkiej interwencji policji został tylko wystraszony do domu w Przewodzieńsku, gdzie siedział do lipca 1944 r. t.j. do przyjazdu wojsk radzieckich. W tym czasie był montowany lokal "Książki" na Zwierzynie. Ponieważ "Żyty II" miał przy sobie wiosek o licznie do elektroni na ten lokal, więc lokal został "spalony".

"Książki" na ul. Ogórkowej 8 w d. Trzy Pięć
VI 1944 do VI 1945

Personel:

- 1/ Michał Warkowski "Piotr" kierownik legacji i "Książki"
- 2/ Romuald Warkowski "Hilary" grafik i a - ca "Piotra"
- 3/ Józef Ładowski "Jędrzek" fotograf
- 4/ Stanisław Górecki "Bogdan" iaczność i druk
- 5/ Janina Kyrkwa "Laska" cyrkularz
- 6/ Leokadia Kyrkwa "Laska" gospođa lokalu

"Żyty II" z ul. Kociejowej została przeniesiona na Bolesława Mickiewicza / bliżej sąsiedztwa /. Pracował w niej Stanisław Górecki "Antoni" - kontakt z osobami "Książki" miał przez skrytkę na Aniołku. Główna siedziba "Książki" w wynajętym gotowym mieszkaniu w osiedlu.

15 VII 1944 r. wojska radzieckie zajęły całe miasto. 17 VII 1944 r. gen. Aleksander Krystanowski "Wit" Komendant Okręgu Wileńskiego i Nowogródzkiego została przeniesiona przez władze radzieckie. Wraz z nią została przeniesiona polowa oddziału partyzanckiego.

Okres VII 1944 - Ie VIII 1945

"Gospođa" lokal na Zwierzynie - w okolicy domu i ul. Witołkowej. Jesień 1944 r.

Personel:

- 1/ (W) Rosecki "Wojciech" kierownik gospođy. W ps -

Niejszym okresie " Wojciech " uzyskuje zwolnienie. Kierownikiem zostaje

2/ Witold Rychter " Jesień "

3/ Maria Podowska " ~~(N)~~ X "

Praktycznie w jesieni 1944 r. " Gospoda " przestaje pracować. Czas wyjątkowo trudny dla ludności polskiej i całej rzeszy pracowników podziemia, czy byłych partyzantów. Bardzo duże zamówienia realizuje bezpośrednio " Kuźnia ", specjalnie rozbułowana. W maju 1945 r. " Gospoda " formalnie zostaje zlikwidowana

" Kuźnia " na ul. Ogińskiego 8 .

/jesień 1944 r./

Personel:

- 1/. Michał Warakomski " Piotr ", kierownik Legalizacji i " Kuźni "
- 2/. Romuald Warakomski " Hilary ", z - ca " Piotra ", grafik
- 3/. Józef Ladowski " Jędrak ", fotograf
- 4/. Edzysław Flekaczewski " Zbyszek ", cynkograf
- 5/. Stanisława Smoter " Zośka ", łączność z Komendą Okręgu
- 6/. Janina Kruk, łączność z wywiadem Legalizacji
- 7/. Leokadia Krukowa ~~Gospośnia Lokalu~~, gospośnia lokalu

Wywiad legalizacji: ~~(M)~~ Kowalska " Marta ", kierownik posiadał około 20 osób.

We wrześniu na odprawie Komendy Okręgu zapadła decyzja: Lega^{la 20/9/44} ma wydawać dokumenty wszystkim potrzebującym Polakom, a nie tylko ludziom podziemia.

W ciągu dwóch miesięcy wrzesień i październik 1944 bardzo duże ilości dokumentów zamawiał Okręg Nowogródzki. Zamówienia te skończyły się w związku z przerwaniem łączności.

Stopniowa likwidacja Legalizacji w Wilnie

Na odprawie u Komendanta Okręgu mjr. Wincentego Chruszczewskiego " Ksawerego " w maju 1945 r. ustalony został termin ewakuacji Legalizacji do Polski centralnej na jesieni 1945 r.

W związku z tym na rozkaz b. Komendanta Okręgu Wileńskiego mjr. Antoniego Pohoreckiego " Lawicz ", przebywającego w Warszawie, dnia ~~11~~ 11. VII. 1945 r. Romuald Warakomski " Piotr " razem z Janiną Krukówną " Lidka " ewakuują się do Warszawy.

Kierownikiem Legalizacji w Wilnie zostaje Romuald Warakomski " Hilary ".

Wieloletnia praca "Wojciech" w sprawie zwolnienia kierownika
 pozostała
 2/ Witold Rybicki "Jesień"
 3/ Maria Podowska "W"
 Praktycznie w październiku 1944 r. "Gospoda" przestała pracować.
 Czas wyjątkowo trudny dla ludności polskiej i całej trasy prasow-
 ników podziemia, czy byłych partyzantów. Bardzo duże zamieszanie
 realizujące bezpośrednio "Książka", specjalnie rozpisana. W maju
 1945 r. "Gospoda" formalnie została rozwiązana

"Książka" na ul. Ogrodzkiej 8.
 \ Jesień 1944 r. \

Personel:

- 1/ Michał Warkowski "Piotr" kierownik legalizacji i "Książka"
- 2/ Romuald Warkowski "Bilary" a - ca "Piotra", grafik
- 3/ Józef Jabowski "Jabrek" fotograf
- 4/ Stanisław Warkowski "Wyszek" cynkograf
- 5/ Stanisław Smoter "Łośka" łączność z Komendą Okręgu
- 6/ Janina Kruk łączność z wywiadem legalizacji
- 7/ Leokadia Krukowa Warkowska łączność, gospośnia Johana

Wywiad legalizacji: Kowalska "Marta" kierownik

postać około 20 osób.

W wrzesniu na obszarze Komendy Okręgu zapadła decyzja: legalizacja
 na wydawanie dokumenty wszystkim potrzebującym Polakom, a nie tylko
 ludźmi podziemia.

W ciągu dwóch miesięcy wrzesień i październik 1944 bardzo
 dużo zostało zamawiających Komendę Okręgu Nowogródzki. Zamawiania te
 skończyły się w związku z przesunięciem łączności.

Stopniowa likwidacja legalizacji w Wilnie

Na obszarze Komendy Okręgu mjr. Wincentego Chruszczewskiego
 go "Kawerzego" w maju 1945 r. ustalony został termin ewakuacji
 legalizacji do Polski centralnej na jesień 1945 r.

W związku z tym na rozkaz p. Komendanta Okręgu Wileńskiego mjr.
 Antoniego Popońskiego "Lawiec" przeprowadzono w Warszawie, dnia
 XXIX VII 1945 r. Romuald Warkowski "Piotr" razem z Janiną
 Krukową "Łośka" ewakuują się do Warszawy.
 Kierownikiem legalizacji w Wilnie została Romuald Warkowski
 "Bilary".

"Książka" - "Gospoda" od polowy maja do 10 sierpnia 1945 r.

Wykaz

- 1. Romanid Warszawski "Hilary" 04 IX. V. 45 r. kierownik lokalizacji w Wilnie, grafika i biuro
- 2. Stanisław Guter "Koska" "Gospoda" i biuro
- 3. Stanisław Kowalski "Bryzak" "Gospoda" i biuro
- 4. Józef Ładowski "Jędrak" "Gospoda" i biuro
- 5. Leokadia Krukowa, gospożka lekarna
- 6. Halina Ładowska, sowa "Jędrak" "Gospoda" i biuro

"Książka II"

Stanisław Kowalski "Antoni" "Książka" s. 100

"Antoni" przeszedł samotnie, łączność z "Książką" jak i z "Koską" miał przez skrytkę na Antokoju u p. Grzegorzewskiej

Wykaz lokalizacji

..... Kowalski "Książka" w rezerwie z bronią

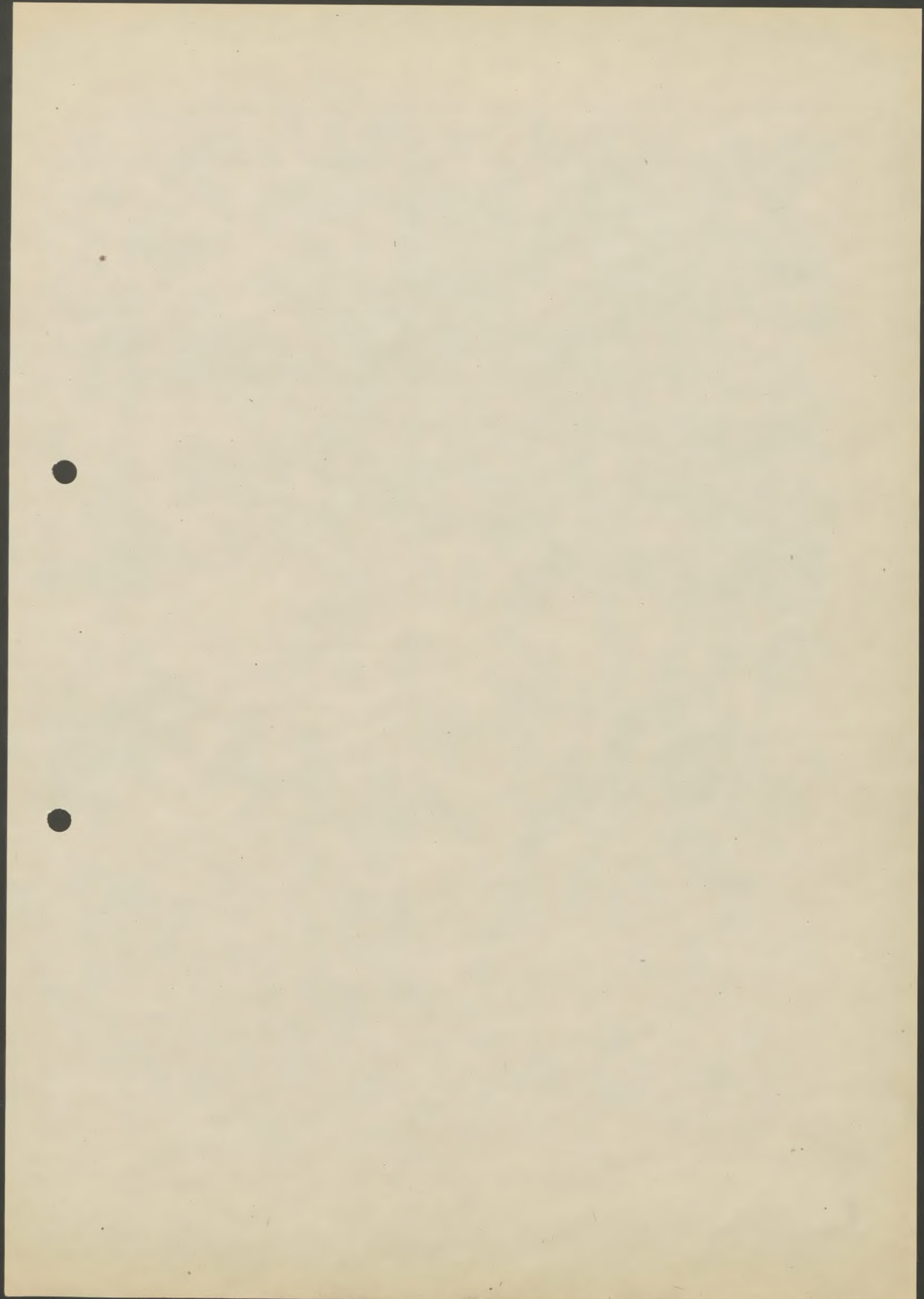
W końcu czerwca przyjechała z Warszawy Janina Kruk "Książka" z zabraniami dla Warszawy i nakazem wyjazdu "Hilary" do Warszawy. Duża ilość osób z terenów wileńskich - nowogródzkich ewakuowała się na busz nielegalnie i potrzebne było dokumenty, by ich na tamtych terenach zlegalizować.

30 czerwca 1945 r. została aresztowana na ulicy Stanisław Guter "Koska" z dużym wyprzedzeniem obciążającym. W związku z tym trzeba było "Książkę" - "Gospoda" przenieść do nowego zapasowego lokalu na ul. Borowej 5, w sąsiedniej stajni Krysztosa Bekiecia. Pogrzebiono tuż przed aresztacją Kom. Obr. Kontr. "Przemysły" w której przetrwała część gospodarstwa Gutowa. Balchinkiewicz "Koska" i Góral Bekieć "Antoni" "Gospoda" należał do grupy pomocniczej legalizacji.

15. VII 1945 r. przyjazd do Wilna z Warszawy oficerów specjalnych "Gospoda" i Bekieć - do "Książki" z nakazem likwidacji ostatnich komórek fikcyjnego biura.

18. VII 1945 r. przyjeżdża do Warszawy z wiadomością o aresztowaniu Komendanta Obr. Wileńskiego mjr. Wincentego Grzegorzewskiego "Kawerzo" na ul. Obosowej 60 na Antokoju jako oskarżonego

17 1/2

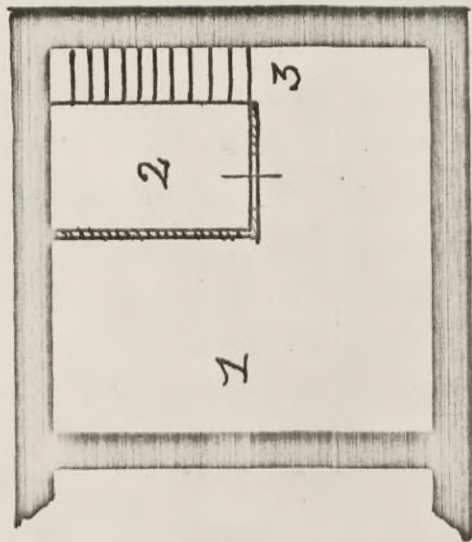

Kuźnia przy ul. Borowej 3. 1945r.
widok ogólny domu
i plan piwnicy Skala 1:100

- 1 Pracownia biurowa
- 2 prac. foto-cynkograficzna
- 3 wejście do piwnicy

15.VII.1945 r. zostaje aresztowany ostatni komendant Okręgu ^{p.10,} Wileńskiego mjr. Wincenty Chruszczewski 'Ksawery' na ulicy Oboźnej 80 koło Mostu Strategicznego. Następnie aresztowany został ojciec 'Zbyszek' Leon Pleskaczewski i rodzina Ledowskich. 'Hilary' pozwala 'Zbyszkowi' pójść na spotkanie z uprzednio aresztowanym ojcem. 'Zbyszek' zostaje przy tym aresztowany. W gmachu MGB 'Zbyszek' spotyka się z Komendantem Okręgu 'Ksawerym', który go nakłania do oddania lokalu 'Kuzni' - 'Gospody' w ręce władz MGB celem ratowania już aresztowanych oraz tych, którym aresztowanie bezpośrednio zagraża. 'Zbyszek' zgadza się na to na następujących warunkach: zwolnienie z więzienia swego ojca, rodziny Ledowskich, 'Zośki', oraz pozwolenie wyjścia z podziemia pracownikom Legalizacji. Warunki honorowe, jak na ówczesne wzajemne stosunki. Władze MGB zajęły lokal Legalizacji, pozwalając załodze wyjść z lokalu. Aresztowane rodziny wypuszczone, 'Zośki' jednak nie zwolniono.

Rozkazem Nr.10 z dnia 18.II.1945 r. Armia Krajowa na Wileńszczyźnie i Nowogródzycyźnie była rozwiązana przez Kom. Okr. Wil. mjr. dypl. Stanisława Heilmana 'Tomasa'. Pozostały tylko komórki czasowo potrzebne do likwidacji podziemia. Do nich należała Legalizacja. Była pierwszą komórką podziemia w Wilnie z konkretnymi zadaniami, powstała w październiku 1939r. poddała się jako ostatnia placówka konspiracyjna 10 sierpnia 1945 r. w trzy tygodnie po aresztowaniu komendanta Okręgu, bez żadnej perspektywy na dalszą pracę. W załodze tej komórki dwaj bracia Warakoscy 'Piotr' i 'Hilary' byli jej kośćcem i wzorem pełnej poświęcenia pracy dla Ojczyzny przez niemal pięć lat; potrafili natchnąć tą ofiarnością i dyscypliną resztę załogi, prawdziwych żołnierzy podziemia.

~~"Auserra"~~

15.VII.1945 r. zostaje arcybiskupem ostatni komendant Okręgu
 Wileńskiego mjr. Władysław Chrząstowski. Komendy na Wileń
 kolo Wostu Strategicznego. Następnie arcybiskupem zostaje ojciec
 'Eugeniusz' Leon Wiskaczewski; rodu z Łowoskich. Wileń powoła
 'Eugeniuszowi' obywateli na spotkanie z uprzednio arcybiskupem ojcem. Tym-
 zamk. zostaje przy tym arcybiskupem. W latach 1945 'Eugeniusz' spotyka
 się z komendantem Okręgu 'Kawery' i przyjeżdża do niego do odd-
 nie lokala 'Kanał' - 'Gospody' w tym czasie WSB celuje ratowania i
 arcybiskupów oraz tych, którzy arcybiskupem nie podobało zarządza-
 'Eugeniusz' uważa się na to na następujących warunkach: wzięcie
 a wzięcia swego ojca, rodu z Łowoskich, 'Kobki' oraz pozwolenie
 wyjechać z podziemia przeciwnikom legalizacji. Warunki honorowe, jak
 na ówczesne warunki stowarzyszenia. Władysław WSB wzięty lokal legalizacji,
 powołał: zabawa wzięła z lokala. Arcybiskupem rodu wypracowano,
 'Kobki' jednak nie zwolniono.

Wskazano Nr. 10 z dnia 18.II.1945 r. Armię Krajową na
 Wileńską i Nowogródzką była rozwiązana przez Kom. Okr.
 Wileń. mjr. Eugeniusz Stanisław Helman. Poczciwy tyko komendy
 czasowe potrzebne do likwidacji podziemia. Do nich należała lega-
 lizacja. Wileń pierwszy komendy podziemia w Wileń z konkretnymi
 zadaniem, powołała w październiku 1937 r. podziemia się jako ostatni
 placówka konspiracyjna 10 sierpnia 1945 r. w trzy tygodnie po
 arcybiskupem komendantem Okręgu, bez żadnej perspektywy na dalszą
 pracę. W zabójce tej komendy dwaj bracia Władysław 'Piotr'
 i 'Młody' byli tej komendy i wrotem pełnej poświęcenia pracy dla
 Ojczyzny przez niemal pięć lat; potrafili zachować to ofiaro-
 dę i dyscyplinę, resztę kary, przewidywanych żołnierskich podziemia.

~~ANETA~~

Zestawienie wydawanych dokumentów

Od I.X. 1939 do 30.X. 1939 r.

Władze sowieckie

- 1/ Umieszczanie zagrożonych pod lewymi nazwiskami w książkach meldunkowych
- 2/ Polskie dowody osobiste
- 3/ Metryki urodzenia
- 4/ Zmiany nazwisk przy pomocy wywabiaczy w dokumentach takich jak: metryki, zaświadczenia pracy.

Od I.XI. 1939 do 15. VI. 1940 r.

Władze litewskie

- 1/ Polskie dowody osobiste
- 2/ Metryki urodzenia w trzech językach: polskim, łacińskim i rosyjskim. / Łacińskie i rosyjskie były bardzo rzadko wydawane /
- 3/ Polskie paszporty zagraniczne z wizami: łotewską, estońską, fińską, szwedzką, angielską, japońską.
- 4/ Polskie zaświadczenia pracy z okresu międzywojennego
- 5/ Karty zwalniające z mobilizacji 1939 r. t.zw. "zielone karty" Wydawały je przedsiębiorstwa przede wszystkim zbrojeniowe.
- 6/ Svetimsalio Liudijinas / zaświadczenie obcokrajowca / , jakie Litwini wydawali Polakom .
- 7/ Paszporty litewskie / chemicznie wywabione - wyprane i wstawia - no nowe dane ludzi potrzebujących /

Od 15.VI. 1940 do 22.VI. 1941 r.

Władze Sowieckie.

- 1/ Svetimsalio Liudijinas
- 2/ Paszporty litewskie / chemicznie prane /
- 3/ Metryki urodzenia w trzech językach
- 4/ Zaświadczenia pracy z instytucji państwowych rosyjsko - litewskie
- 5/ Polskie paszporty zagraniczne z wizami
- 6/ Przepustki do Kowna i innych miejscowości, jak Iwów
- 7/ Specjalne przepustki dla kurierów w zony przygraniczne
- 8/ Odpisy notarialne polskie i litewskie

Systemy wydawanych dokumentów

Od I. X. 1939 do 30. X. 1939 r.

Wizyze austriackie

- 1) Umieszczenie zagrożeń pod innymi nazwiskami w książkach meldunkowych
- 2) Polskie dowody osobiste
- 3) Metryki urodzenia
- 4) Inne nazwiska przy pomocy wydawczy w dokumentach takich jak: metryki, zaświadczenia pracy.

Od I. XI. 1939 do 15. VI. 1940 r.

Wizyze litewskie

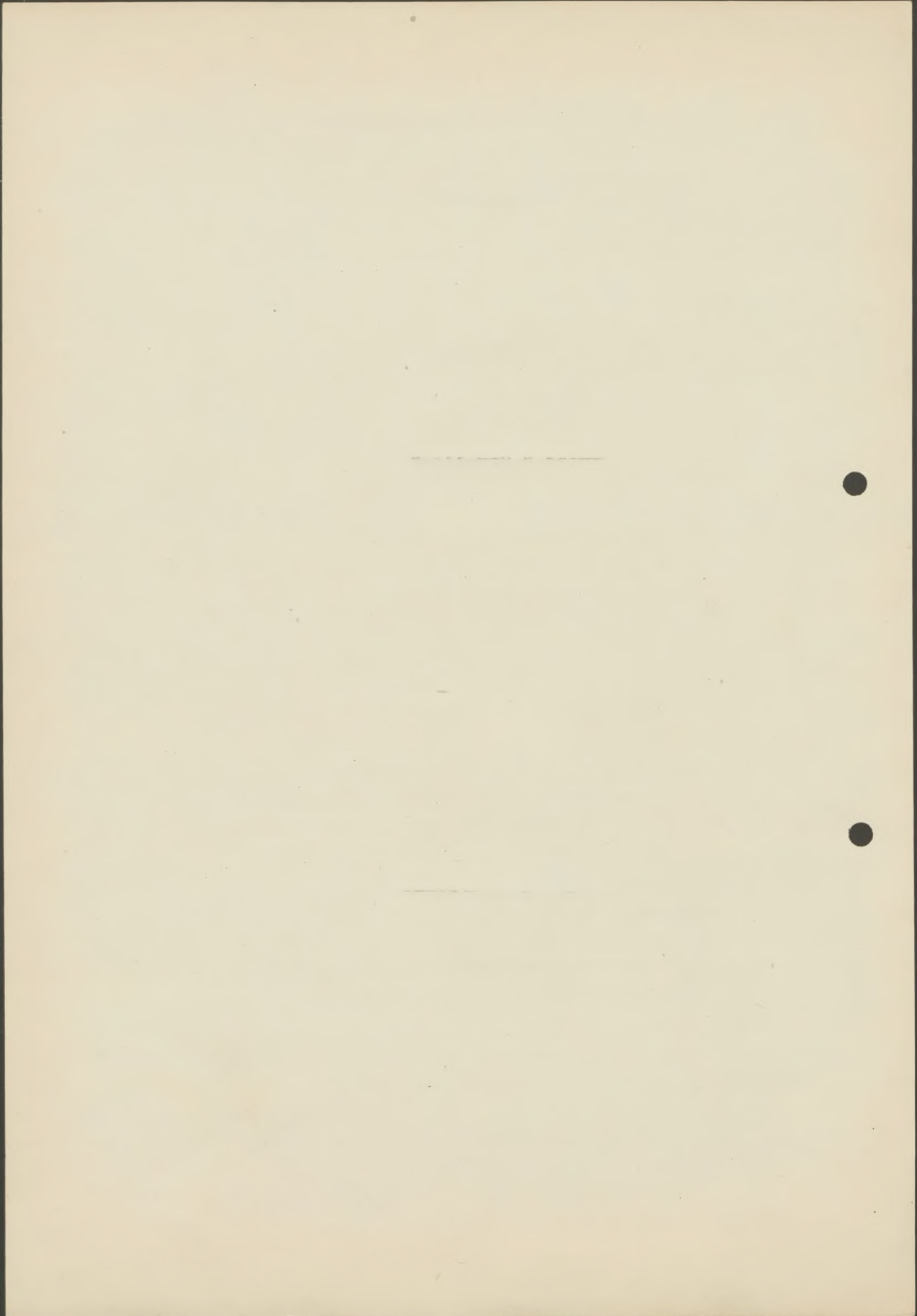
- 1) Polskie dowody osobiste
- 2) Metryki urodzenia w trzech językach: polskim, litewskim i rosyjskim. \ Książki i rozrywki były bardzo rzadko wydawane
- 3) Polskie paszporty zagraniczne z wizami: litewskie, estońskie, fińskie, amerykańskie, angielskie, japońskie.
- 4) Polskie zaświadczenia pracy z okresu międzywojennego
- 5) Karty zwalniające z mobilizacji 1939 r. t. zw. "białone karty" wydawane je przedsiębiorstwa produkcyjne i rolnicze.
- 6) Świadectwa urodzenia \ zaświadczenia o obywatelstwie \ jakie Litwini wydawali Polakom.
- 7) Paszporty litewskie \ obecnie wydane - wypisane i wstawiane nowe dane lub potrzebujących \

Od 15. VI. 1940 do 22. VI. 1941 r.

Wizyze sowieckie

- 1) Świadectwa urodzenia
- 2) Paszporty litewskie \ obecnie wydane
- 3) Metryki urodzenia w trzech językach
- 4) Zaświadczenia pracy z instytucji państwowych rosyjsko-litewskie
- 5) Polskie paszporty zagraniczne z wizami
- 6) Przepisniki do Kowna i innych miejscowości, jak i inne
- 7) Specjalne przepisniki dla kierowców w zony przygraniczne
- 8) Opisy notarialne polskie i litewskie

Od 22.VI. 1941 do 13.VII. 1944 r.

Władze niemieckie

- 1/ Svetimsalio Liudijmas
- 2/ Litewskie dowody osobiste / prane /
- 3/ Metryki urodzenia w trzech językach
- 4/ Zaświadczenia pracy wydawane za czasów niemieckich: niemiecko - litewskie
- 5/ Zaświadczenia pracy z czasów rosyjskich rosyjsko - litewskie
- 6/ Vorlacufiger Personalausweis Laikinas asmens liudijimas
- 7/ Kompletty wojskowych dokumentów wraz z przepustką organizacji paramilitarnych: " Strallo ", " Organisatio Todt " dla wyjeżdżających do Warszawy. /Do kompletu wchodziło: zaświadczenie przynależności do danej organizacji, książeczka żołdu, karta urlopowa, karta odswżenia itp./
- 8/ Durchlassscheiny / niemieckie przepustki zagraniczne / blankiety pochodziły ze zrzutów angielskich.
- 9/ Odpisy notarialne polskie i litewskie

Od 14.VII. 1944 do 10.VIII. 1945 r.

Władze sowieckie

- 1/ Vorlacufiger Personalausweis
- 2/ metryki urodzenia w trzech językach
- 3/ Zaświadczenia pracy niemiecko - litewskie z czasów okupacji niemieckiej
- 4/ Zaświadczenia pracy rosyjsko - litewskie
- 5/ Zaświadczenia pracy rosyjskie
- 6/ Karty ewakuacyjne
- 7/ Przepustki - putiowki
- 8/ Zwolnienia z mobilizacji - " bronirowki "
- 9/ Odpisy notarialne
- 10/ Świadectwa szkolne i maturalne.

We wrześniu i październiku 1944 r. duże ilości dokumentów były zamawiane przez Okręg Nowogródzki. Przerwanie łączności z tym Okręgiem zakończyło zamówienia. W okolicy późniejszym duże zamówienie przysyłała Warszawa, by zlegalizować ludzi, którzy nielegalnie przeszli Bug. We wrześniu 1944 r. Komenda Okręgu Wileńskiego zaczęła się dawać dokumenty wszystkim potrzebującym Polakom Wileńszczyzny i Nowogródzkiemu a nie wyłącznie ludziom podziemia. /prace dodatkowe "Kuźni" - "Gospody"/

04 22.VI. 1941 do 13.VII. 1944 r.

Wiadze niemieckie

- 1) Swietniaki i listy
- 2) Listy i dowody osobiste i prasa
- 3) Metryki urodzenia w trzech językach
- 4) Zawiadzenia pracy wydane za czasów niemieckich - niemiecko - litewskie
- 5) Zawiadzenia pracy z czasów rosyjskich rosyjsko - litewskie
- 6) Vorläufiger Personalausweis
- 7) Komplet wyjątkowych dokumentów wraz z przeproską organizacji paramilitarnej "Strala", "Organizacja Tot" dla wyjeżdżających do Warszawy. Do kompletu wchodziło: zawiadzenie przynależności do danej organizacji, karta - żeczka żołna, karta ulopowa, karta odwozu - nis itp.
- 8) Durchlasschein / niemieckie przeproski ograniczone / blankiety pochodzący ze sznurów angielskich.
- 9) Odpisy notarialne polskie i litewskie

04 14.VII. 1944 do 10.VIII. 1945 r.

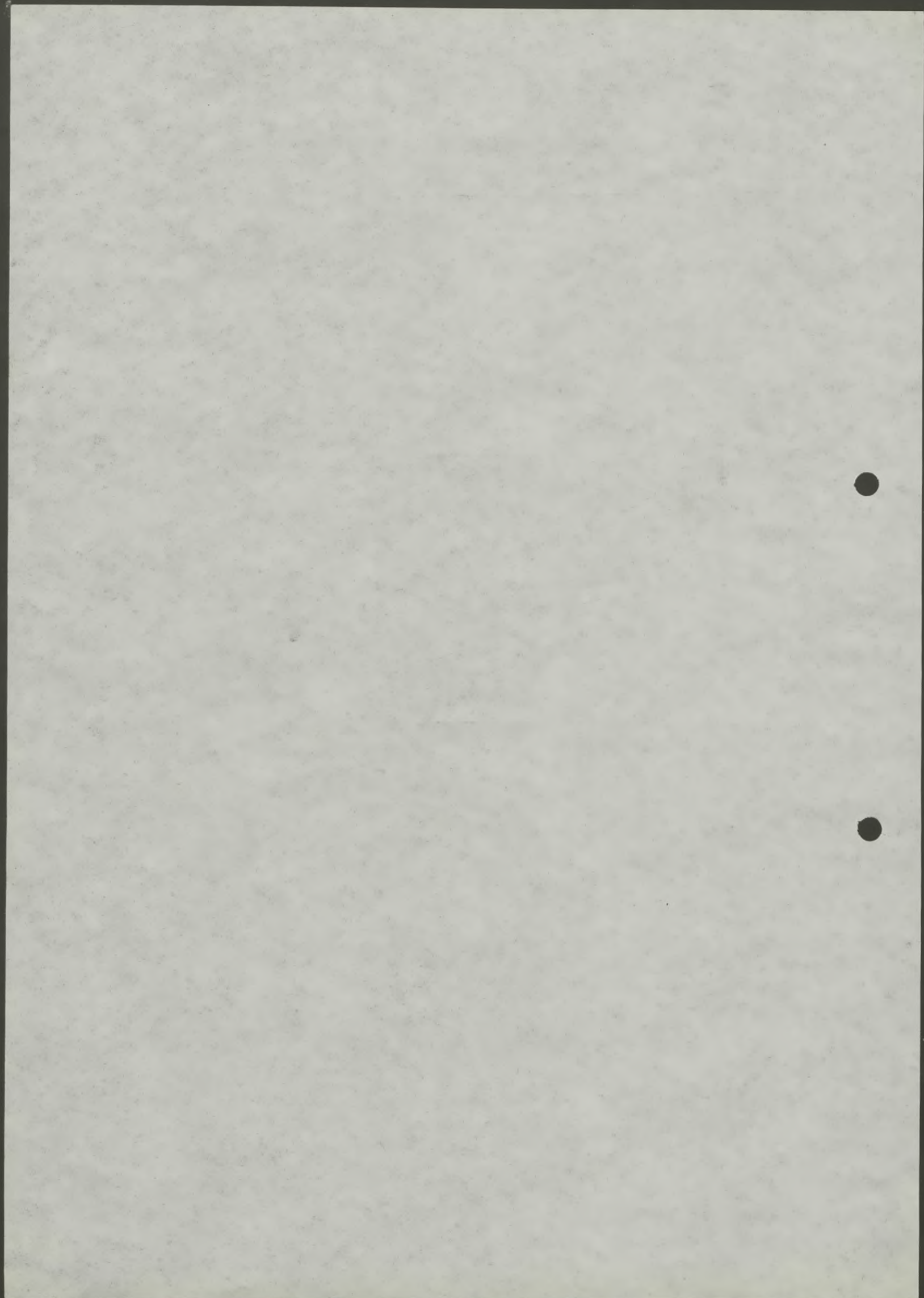
Wiadze sowieckie

- 1) Vorläufiger Personalausweis
 - 2) metryki urodzenia w trzech językach
 - 3) Zawiadzenia pracy niemiecko - litewskie z czasów okupacji niemieckiej
 - 4) Zawiadzenia pracy rosyjsko - litewskie
 - 5) Zawiadzenia pracy rosyjskie
 - 6) Karty ewidencyjne
 - 7) Przeproski - putówki
 - 8) Zwolnienia z mobilizacji - "pronitówki"
 - 9) Odpisy notarialne
 - 10) Zwiadstwo szkolne i maturalne.
- We wrześniu i październiku 1944 r. duże ilości dokumentów były zamawiane przez Okręg Nowogródzki. Przeważnie łączono z tym Okręgiem zakochany zamówienia. W okresie późniejszym duże zamówienia były przysyłane z Warszawy, by zlegalizować indel, który nie-legalnie przeszedł Bug. We wrześniu 1944 r. Komenda Okręgu Wileńskiego nie-legalnie się dawać dokumenty wyjątkim potrzebującym Polakom Wileńszczyzny i Nowogródzkiemu a nie wypisanie indelom podaniem. \prace dodatkowe "Książki" - "Gospody" \

Prace dodatkowe " Kūźni " - " Gospody "

- 1/ Bony dwukolorowe na 5 i 10 zł. jako pożyczka dla potrzeb organizacji podziemnych w 1941 r.
- 2/ Kartki żywnościowe w okresie okupacji niemieckiej
- 3/ Bezugscheiny na ubrania i buty /pozwolenia na zakup ubrań i butów p_o cenach państwowych w sklepach/
- 4/ Ulotki z życzeniami świątecznymi " Polska Swoim Dzieciom " w roku 1941, 1942, 1943, 1944.
- 5/ Bony płatnicze dla terenu za żywność
- 6/ Karykatury ulotki, piętnujące służalczość Litwinów i kumanie się p_o polek z Niemcami. Najbardziej była znaną ulotka " Szwabskie Seierki ". Wieszak do niej ułożyła Elżbieta Budrecka.
- 7/ Dokumenty dla komórki dywersyjnej " N " : podbieranie niemieckich ^{marcku} w banku na lewe dokumenty. Pobranie większej ilości sztucznego miodu i cukierków na rzecz Litewskiego Czerwonego Krzyża, fałszywe wezwania do wyjazdów i zebrań litewskich dygnitarzy. Dokumenty na pobranie wody dla Wehrmachtu gdyż butelki były potrzebne przy produkcji granatów zapalających. Ulotka - list niemieckiego żołnierza, w którym opisuje ciężką i beznadziejną walkę pod Leningradem, śmierć rodziny w zbombardowanym domu w Hamburgu. Obok była fotografia tego żołnierza i dopisek na maszynie, że kolega ten Franz Werner za ten list został rozstrzelany przez Gestapo. List ten publikują koledzy jako protest przeciw drakońskim poczynaniom gestapowców w śród żołnierzy, patriotów niemieckich.
- 8/ Legitymacje gestapowskie.

Fotokopie pracowników Legalizacji

Fotokopie dokumentów wydawanych przez Legalizację.

Prace dołączkowe "Książki" - "Gospody"

- 1/ Bony dwukolorowe na 5 i 10 zł. jako pożyteczna dla potrzeb organizacji podziemnych w 1941 r.
- 2/ Kartki dyktando w okresie okupacji niemieckiej
- 3/ Bezpośredni na uprzednie i buty / pozwolenia na zakup ubrań i butów po cenach państwowych w sklepach
- 4/ Ulotki z życzeniami świątecznymi "Polska Swój Dzień" w roku 1941, 1942, 1943, 1944.
- 5/ Bony pieniężne dla terenu za dyktando
- 6/ Kartyki ulotki, piętnujące działalność litwinów i Rumunów - atak polek z Niemcami. Najbardziej była znana ulotka "Swoboda i Wolność". Wiersz do niej napisany Nilsa Burska.
- 7/ Dokumenty dla komisji dywersyjnej "W": podbitanie niemieckich w banku na łowe dokumenty. Porwanie więźniów i dostarczenie ich do niemieckich na rzecz litewskiego Gwardyjskiego Korpusu, fałszywe wezwania do wyjazdów i zebrań litewskich dyktando. Dokumenty na poprawienie wody dla Niemców były butelki były potrzebne przy produkcji granatów zapalających. Ulotka - list niemieckiego żołnierza, w którym opisuje ciężką i beznadziejną walkę pod Leningradem, śmierć rodziny w szpitalu w Hamburgu. Około było fotografia tego żołnierza i dopisek na maszynie, że kolega ten Franz Werner za ten list został rozstrzelany przez Gestapo. List ten przysłał koleżki jako protest przeciw brzochnym pozycjom Gestapo w rękach żołnierzy, patriotów niemieckich.

Fotokopie pracowni w Legacji

Fotokopie dokumentów wydanych przez Legację

Zestawienie ilościowe wydanych dokumentów

I.X. 1939r. do 22.VI. 1941 r.	9000 szt.	" Gospoda "
22.VI.1941r. do I.V. 1945 r.	30000 szt.	" Gospoda "
I. I.1944r. do IV. 1944 r.	2000 szt.	" Kuźnia "
VII.1944r. do IovIII 1945 r.	45000 szt.	" Kuźnia "
Razem:	86000 szt.	

Są to liczby przybliżone.

Zestawienie strat personalnych w Legalizacji.

Rostrzelani na Ponarach:

1. Maria Tomkiewiczówna "Grażyna" Wąyspa
2. ~~Ziuta~~ Złota Rynkiewiczówna "Ziuta" 2.XII.1942 na ul.
3. Maria Rynkiewiczówna "Maria" Warszawskiej
4. Student USB drukarz 1942 r.
5. Student USB drukarz
6. Lokator u p. Todwenowej na Wielkiej Pohulance I zaszypani
7. Stankiewicz prof. gim. polonista I przez
/ skrzynka na Zwierzyńca / I " Bogdana "
8. Slusarz na Zarzeczcu, gospodarz zapasowego II St. Wedera
lokalu " Kuźni " I III.1944 r.
9. Matukański Polak z Litwy I
/ oddał swoją legitymację do " Kuźni "

Uwięzieni i wyzwoleni:

- Anna Gierżońska 9.VI.1942 r. wykupiona 15.VI.1943 r.
Zdzisław Flekaczewski " Zbyszek " 1944 i 1945 r.
Ojciec " Zbyszka " zwolniony 1945 r.
Rodzina Ladowskich zwolniona w 1945 r.
Stanisława Smoter " Zośka " 1945 r.
Leokadia Krukowa 1945 r.
Ladowski Józef " Jędrzek "
Ladowska Helena
Krukówna Janina 1943 r. w IFL.

Zródła

- I. Relacja -- Pamiętnik Romualda Warakomskiego " Hilary "
2. Relacja Michała Warakomskiego " Piotr "
3. Relacja Stanisława Kiałki " Bolesław "
4. Relacja Hanka Gieródówny - " Moje wspomnienia z okresu wojny ".
5. Relacje ks. Kazimierza Kucharskiego z 1942 r. w Kujbyszewie.
6. Relacja mgr. Stanisława Korweka " Antoni "
7. Opis mgr. Stanisławy Smoter " Zośka " - " Moja droga do Polski "
8. Relacja mgr. inż. Zdzisława Pleskaczewskiego " Zbyszek "
9. Relacja Hanka Nowickiej " Piłromont "
10. Opis Legalizacji przez ppłk. dypl. Juliana Kulikowskiego " Ryngraf "
11. Relacja Czesława Bekied " Andrzej "
12. Notatka Jenki Krukówny " Lidka "
13. Relacja ks. Stefana Dzierżka ks. " Wspomnienia o ks. Kazimierzu Kucharskim "

Spis treści

1. Relacja - Instytut Naukowy Warszawskiego "Hilary"
2. Relacja Władysław Warszawskiego "Hilary"
3. Relacja Stanisław Kłak "Hilary"
4. Relacja Władysław Kłak "Hilary" - "Hilary" w opowiadaniu z okresu wojny "
5. Relacja dr. Kazimierz Kucharskiego z 1925 r. - "Hilary"
6. Relacja mgr. Stanisław Kowalski "Antoni"
7. Relacja mgr. Stanisław Kowalski "Antoni" - "Hilary" droga do "Hilary"
8. Relacja mgr. inż. Stanisław Kowalski "Hilary"
9. Relacja Władysław Kowalski "Hilary"
10. Relacja Władysław Kowalski przez ppłk. Władysław Kowalskiego "Hilary"
11. Relacja Stanisław Kowalski "Antoni"
12. Relacja Władysław Kowalski "Hilary"
13. Relacja dr. Stanisław Kowalski "Hilary" - opowiadania o dr. Kazimierz Kucharskim "

Alfabetyczny spis osób występujących w powyższym
zestawieniu.

Augustowska Alina	
Augustowska Irene	" Irka "
Augustowski Kazimierz	" Kostek "
Augustowski Zygmunt	" Kulesza "
Barszczewska	" Lotka "
Bobarykówna Eudoka	
Budkiewiczówna Irene " Irka Iwowska "	" Renata "
Budrecka Elżbieta	
Centnarowski Zygmunt	
Chrzęszczewski Wincenty	" Ksawery "
Czekalanka	
Danielewicz	
Danielewicz	
Danielewicz	
Dzierżek Stefan	
Dulówna Jadwiga	
Gierżódówna Anna	
Girżódówna Halina po mężu Głowacka	" Piek "
Heilman Stanisław	" Tomasz "
Heppen Jerzy	" Profesor "
Illiaszewicz Jadwiga	" Wtsta "
Judycki	" Józef "
Kafarska Fózefa	" Wrzos "
Kafarska Stanisława	" Hańcza "
Kisłka Stanisław	" Bolesław "
Kondratowicz Mikołaj	
Kowalska	" Barbara "
Korwek Stanisław	" Antoni "
Krukówna Janina	" Lidka "
Krukówna Leokadia	
Kuczyński Edward	" Kalina "
Ładowski Józef	" Jędrak "
Ładowska Helena	
Marhburg Anna	" Hania "
Marhburg	
Marhburg	
Matukański	
Piasecki Sergiusz	
Plęskaczewski Zdzisław	" Zbyszek "

Alfabetyczny spis osób występujących w powieści
„Kamery”

	Augustowska Alina
" Irka "	Augustowska Irena
" Koster "	Augustowski Kazimierz
" Miśka "	Augustowski Zygmunt
" Lotka "	Baczarska
	Bobrzykówna Budka
" Renata "	Budkiewiczowa Irena " Irka Inowicka "
	Budka Budka
	Centarowski Zygmunt
" Kamery "	Chrząszczowski Wincenty
	Czekalska
	Danielowicz
	Danielowicz
	Danielowicz
	Dziurdek Stefan
	Dziurka Jadwiga
	Gierkówna Anna
" Pół "	Gierkówna Helena po mężu Głowacka
" Tomasz "	Helman Stanisław
" Profesor "	Hoppen Jerzy
" Włodek "	Illiszewicz Jadwiga
" Józef "	Judycki
" Włodek "	Katarka Włodek
" Helena "	Katarka Stanisław
" Bolesław "	Katarka Stanisław
	Kondratowicz Mikołaj
" Barbara "	Kowalska
" Antoni "	Korwek Stanisław
" Lidka "	Krzyżowa Jadwiga
	Krzyżowa Leokadia
" Kasia "	Kuczyński Edward
" Józef "	Ladewski Józef
	Ladewski Helena
" Hanna "	Marburg Anna
	Marburg
	Marburg
	Matkowska
	Miasocki Sergiusz
" Zygmunt "	Piaskowski Stanisław

Proczkowska Maria z domu Szczonowica	" Marysia "
Glechnowicz Antoni	" Pohorecki "
Czurko Stanisław	
Hekieć Czesław	" Andrzej "
Hekieć Krzysztof	
Rowecki	" Wojciech "
Rychter Witold	
Rynkiewiczówna Maria	" Maria "
Rynkiewiczówna Zuzia	" Zuzia "
Sadowska Maria	" Wiesława "
Schlichtingerowa Eugenia zd. Hekieć	" Ewa "
Stundis Zula	
Szoter Stanisława	" Zoska "
Szabusia Stanisław	" Licho "
Todvenowa	
Tonkiewiczówna Maria	" Grażyna "
Turska Halina	" Aldona "
Turski Stanisław	" Roman "
Warakowski Michał	" Piotr "
Warakowski Romuald	" Hilary "
Weder Stanisław	" Bogdan "
Zaniewski	
Zielińska Jadwiga	" Jadzia "

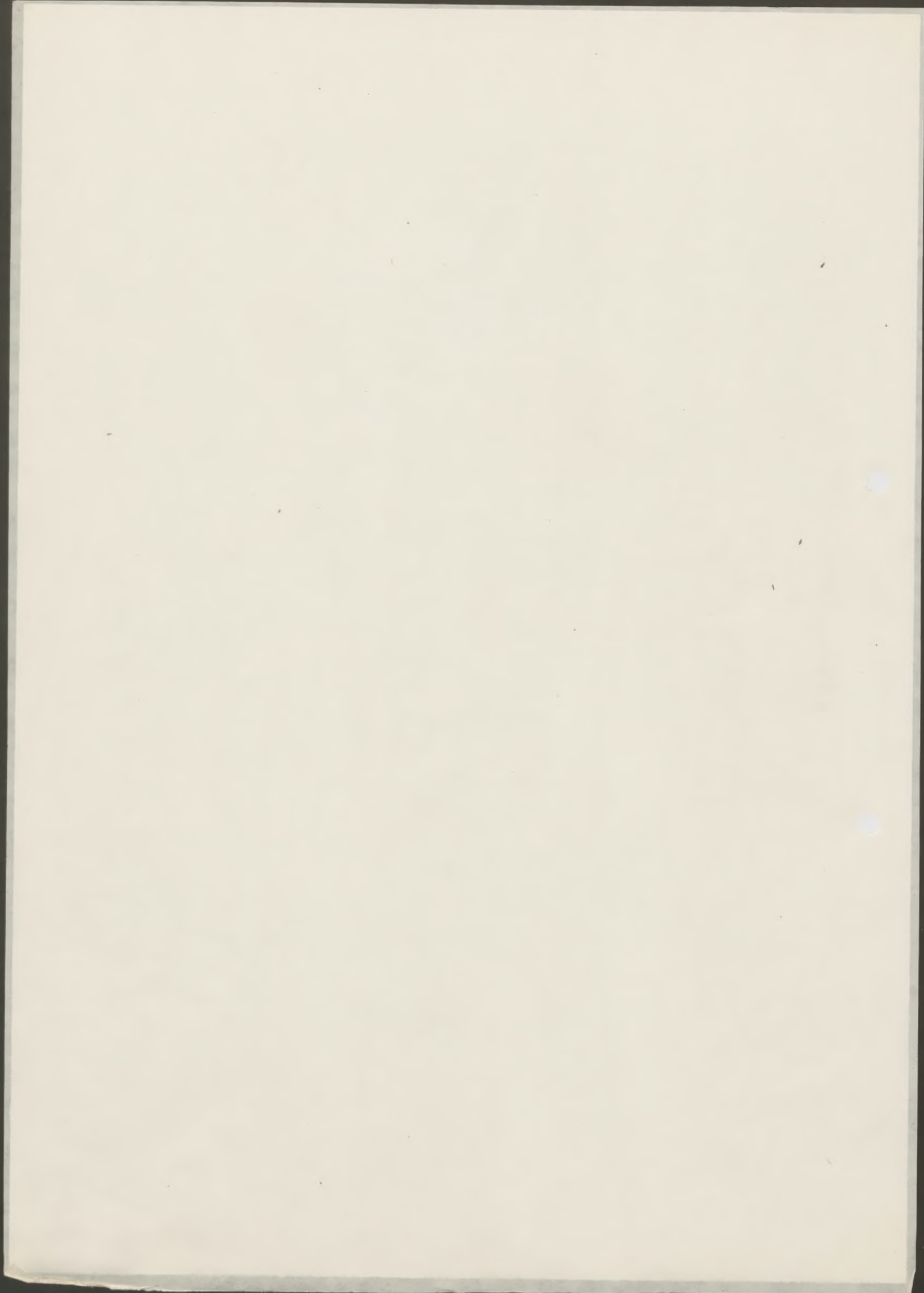

NAZWISKO IMIĘ KRSUDORIM

Augustowska Irena	
Augustowski Kazimierz	"Kostek"
Barszczewska	"Lotka"
Babarykówna Eudoka	
Bobarykówna Halina	
Budkiewiczówna Irena	"Renata"
Centnarowski Zygmunt	
Czekalanka	
Danielewicz	
Danielewicz	
Dzierżek Stefan	
Gierśadówna Anna	
Gierśadówna Halina	"Pik"
Hoppen Jerzy	"Professor"
Iliaszewicz Jadwiga	"Wisła"
Judycki	"Józef"
Kafarska Józefa	"Wrzos"
Kafarska Stanisława	"Małcza"
Kisłka Stanisław	"Drzewica"
Kondratowicz Mikołaj	
Korwek Stanisław	"Antoni"
Krukówna Leokadia	"
Krukówna Janina	"Lidka"
Kuczyński Edward	
Ładowski Józef	"Jędrzek"
Marhbug Anna	"Hania"
Marhburg	
Marhburg	
Piasecki Sergiusz	
Plaskaczewski Zdzisław	"Zbyszek"
Podowska	
Ozurko Stanisław	
Rekiel Czesław	"Andrzej"
Rekiel Krzysztof	
Rowecki	"Wojciech"
Rynkiewicz Maria	"Maria"
Rynkiewicz Złuta	"Złuta"
Rychter Witold	
Sadowska Maria	"Wiesława"
Smoter Stanisława	"Zośka"
Stundis Zula	"
Szabunia Stanisław	"Licho"

WYKAZ IMIEN PSEUDONIM

Totwenowa
 Tomkiewiczówna Maria " Grażyna "
 Turcka Halina " Aldona "
 Turcki Stanisław " Roman "
 Warskowski Michał " Piotr "
 Warskowski Romuald " Hilary "
 Weder Stanisław " Bogdan "
 Zanierski
 Zielińska Jadwiga " Jadzia
 Nowicka Halina
 kpt " Czarny "
 Marceja siostra Jadzi Zielińskiej
 2 zarządy lokalowej Localizacji
 1 Kuchnia 2 Nowogródka gr. lokalowa
 3 Wywiad Leg u Piaseckiego
 4 Wywiad Leg u Piaseckiego
 5 oficer pieczętkarni w Kownie
 6 Student USB drukarz
 7 Student USB drukarz
 8 Starszy as filologii USB " Aldona "
 9 Asystentka filologii USB " Aldona "
 10 Młody człowiek " Gucio "
 11 Kurierka " Jąmin "
 12 " Barbara " pracownik " Wiesławy "
 13 b. pracownik kliniki Chirurg " Wiesławy "
 14 kurierka " Teresa " łączność
 17 drukarz " Jan "
 18 pomocnik drukarza
 19 zecer " Mak "

REVISIONS TO THE CONSTITUTION

19	1900	1900
18	1899	1899
17	1898	1898
16	1897	1897
15	1896	1896
14	1895	1895
13	1894	1894
12	1893	1893
11	1892	1892
10	1891	1891
9	1890	1890
8	1889	1889
7	1888	1888
6	1887	1887
5	1886	1886
4	1885	1885
3	1884	1884
2	1883	1883
1	1882	1882
	1881	1881
	1880	1880
	1879	1879
	1878	1878
	1877	1877
	1876	1876
	1875	1875
	1874	1874
	1873	1873
	1872	1872
	1871	1871
	1870	1870
	1869	1869
	1868	1868
	1867	1867
	1866	1866
	1865	1865
	1864	1864
	1863	1863
	1862	1862
	1861	1861
	1860	1860
	1859	1859
	1858	1858
	1857	1857
	1856	1856
	1855	1855
	1854	1854
	1853	1853
	1852	1852
	1851	1851
	1850	1850
	1849	1849
	1848	1848
	1847	1847
	1846	1846
	1845	1845
	1844	1844
	1843	1843
	1842	1842
	1841	1841
	1840	1840
	1839	1839
	1838	1838
	1837	1837
	1836	1836
	1835	1835
	1834	1834
	1833	1833
	1832	1832
	1831	1831
	1830	1830
	1829	1829
	1828	1828
	1827	1827
	1826	1826
	1825	1825
	1824	1824
	1823	1823
	1822	1822
	1821	1821
	1820	1820
	1819	1819
	1818	1818
	1817	1817
	1816	1816
	1815	1815
	1814	1814
	1813	1813
	1812	1812
	1811	1811
	1810	1810
	1809	1809
	1808	1808
	1807	1807
	1806	1806
	1805	1805
	1804	1804
	1803	1803
	1802	1802
	1801	1801
	1800	1800

LOKALA GOSPODY

Kolegium OOJezuitów ul. Wielka 58
ul. Świętojakańska 10/I m. Wieszabytowskiej
Wielka 60 kpt. " Czarny "
ul. Warczawska m. Rykiewiczów
Róg Pilsreckiej i Krzywego Koła
ul. Zygmuntowska 2
ul. Wiosenna u Warzburgów
ul. Wiosenna m. " Wiosny "
Inflatska m. Rycktera Podowskiej
Orłowskiego 3 m. Pilsreckiej
Borowa 3 m. Rekielów

LOKALA " SZYBI "

Kolegium OOJezuitów ul. Wielka 58
Kasztanowa 10 m. Soc. Jerzego Woprena
Stara 20 m. Warkomskich
Wielka 44 prac. fotograficzna Krysiaka
Dobra 4 m. Stanisława Turckiego
Wielka Pohulanka m. Totzenowej
Pieremont m. Haliny Nowickiej
Zwierzyniec ul. Witoldowa
ul. Orłowskiego 3 m. Pilsreckiej
Ul. Borowa 3 m. Rekielów
ul. Styczniewa m. Samoroka
Kata Pohulanka m. Edw. Kuczyńskiego

ZACZYNOC LEGALIZACJI

Kolegium OOJezuitów Wielka 58
Wielka 60 stolówka
Świętojakańska 10/I m. Wieszabytowskiej
Stara 20 m. Warkomskich
Stara 17 m. Illaszewicz
Zankowa 4 m. Marii Tomkiewiczówny
Zaułek Świętojeński m. Haliny Gierśadówny
Objazdowa m. Siołaja Kondradowicza
Dominikańska m. Kafarskich
Wiosenna m. Warzburgów
Bosca m. Ws Swirkowskiego
" Teresa " skrzynka rachowa
Bareczewska " Lotka " skrzynka rach.

LOKALA FANBY

Kocis
Soltaniszki
Kocis lokal zapasowy
Antokolska

KRÓTKI DOKUMENT

Durchlassscheiny - przepustki zagraniczne

Delegacje rosyjskie - " putiowski "

Delegacje niemieckie

Karty ewakuacyjne

Książki meldunkowe

Litewskie dow. osob. " Passas "/przez/

Metryki urodzenia polskie

" " " łacińskie

" " " rosyjskie

Polskie dowody osobiste

Polskie paszporty zagraniczne

Polskie reklamacje z mobil. 1939 r.

Personalansweis

Przepustki litewskie

" " " rosyjskie

" " " niemieckie

" " " rosyjskie w spany p. zagranic

Opisy notarialne polskie

" " " litewskie

Wzrostowe szkolne

" " " naturalne

Svetinszkie Listki

Wojkowe komplety " Strallo "

Wojkowe komplety " Organisation Todt "

Zaświadczenia pracy polskie

" " " litewskie

" " " rosyjsko - litewskie

" " " niem - litewskie

" " " rosyjskie

Wizy: litewskie, estońskie, fińskie,

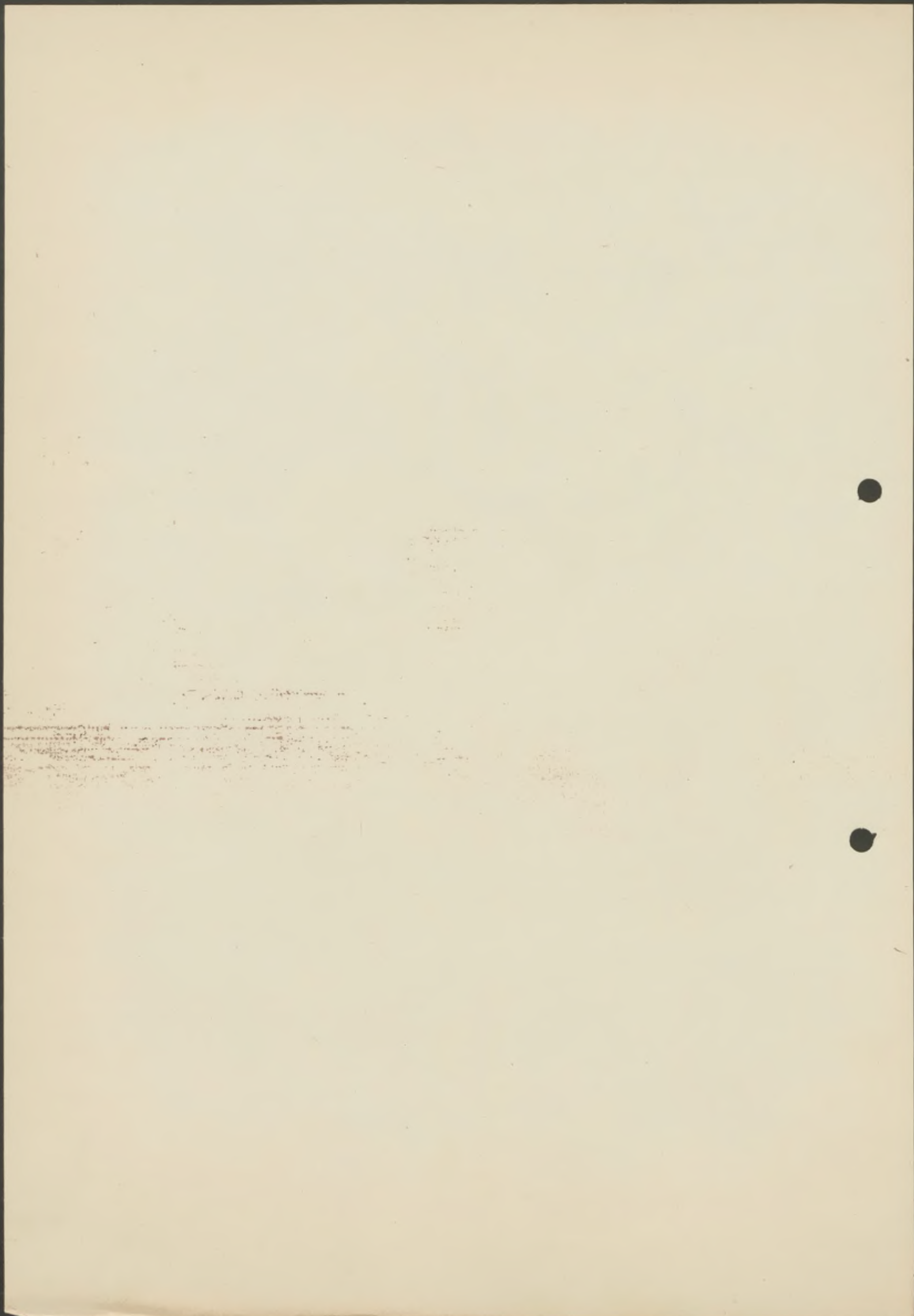
szwedzkie, angielskie, japońskie itp. ✓

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher but appears to contain names and possibly dates or locations.

ALFABETYCZNA LISTA PRACOWNIKÓW LEGALIZACJI
 FUNKCJA I CZASOKRES PRACY

Nazwisko imię pseudonim	1951		1952		1953		1954		1955	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ALBISTOWSKA IRENA										
ALUSTOWSKI KAZIMIERZ "KOSIUK"										
BARCISZEWICZ LEONIDA "LITKA"										
BOBARYCZKA EUGENIA										
BOBARYCZKA MALINA										
BUDKIEWICZOWA IRENA "REWALA"										
CENIAROWSKI ZYGMUNT										
CIEPULANCA										
DANIELEWICZ										
DANIELEWICZ										
DANIELEWICZ										
DZIERŻEK STEFAN										
GIECZADZINA JANA										
GIECZADZINA MALINA										
HORNIK IRENY "KOSIUSZKA"										
ILKSIKIEWICZ ZAMBERGA "WISA"										
ILKSIKIEWICZ ZAMBERGA "SOJER"										
JANUSZKA IRENA "WITOS"										
JANUSZKA STANISŁAWA "KACIJA"										
KUJAWA STANISŁAW "DZIEWIĄZ"										
KONRADOWICZ MIRONIA										
KOSIUSZKA STANISŁAW "ANTONI"										
KUJAWA JANA "LIDKA"										
KUJAWA JEDZUJA										

OBJAŚNIENIE ZNAKÓW

- KIEROWNIK KUCHNI
- KIEROWNIK LEGALIZACJI
- KIEROWNIK "GOSPODY"
- PRACOWNIK "GOSPODY"
- PRACOWNIK KUCHNI
- PRACOWNIK DRUKARNI
- PRACOWNIK PRAJNI DZEM
- CZYNNOSC
- PRACOWNIK POMOCNICZY
- ZSRR
- LITWA
- NIEMCY

LOKALE "GOSPODY"

- ul. KOLEGIUM OO JEZUITÓW ul. WIELKA 58
- ul. ŚWIĘTOJAKUBSKA 19 m. WIEJASZYŃSKIEJ
- ul. WIELKA 80 ... kof. CZARNY
- ul. WARSZAWSKA m. RYBNIKOWICZÓW
- ul. RÓG FLAKOWIEC I KRZYWEGO NOGA
- ul. TYCZMUNTOWSKA 8
- ul. WIOSENA m. MARBURGÓW
- ul. WIOSENA m. SĄDOWSKIEJ "WIEŚLAWY"
- ul. INFANTYKA m. RYCHTERA I PODKONSKIEJ
- ul. DEBINSKIEGO 8 m. PIŁECKIEJ
- ul. BOROWA 3 m. REKIEDU

LOKALE "KUŹNI"

- ul. KOLEGIUM OO JEZUITÓW ul. WIELKA 58
- ul. KASZANOWA 10 m. doc. J. RUPPELA
- ul. STARA 20 m. WĄSKOWSKICH
- ul. WIELKA 44 PRAD FOT KRYSIĄKA
- ul. DOBRA 4 m. ST. TURSKEJ
- ul. WIELKA POHULANKA m. TOLMEWIEJ
- ul. PIŁCZAKOWA m. HALNY NOWICKIEJ
- ul. WITOLDOWA
- ul. DEBINSKIEGO 8 m. PIŁECKIEJ
- ul. SĄDOWA 3 m. REKIEDU
- ul. STYCZNIWA m. SUNKOROKA
- ul. MAŁA POHULANKA m. EDM. KUĆKOWSKIEGO

ŁĄCZNOŚĆ LEGALIZACJI

- ul. KOLEGIUM OO JEZUITÓW ul. WIELKA 58
- ul. WIELKA 60 STOLONKA
- ul. WIELKA APTEKA POD ZABĘŻEM
- ul. STARA 20 m. WĄSKOWSKICH
- ul. STARA 17 m. ILLASZKOWICZÓW
- ul. ZANKOWA 4 m. M. TOMKIEWICZÓW
- ul. ZAC. ŚWIĘTOJĘDRSKI m. A. BIERZĄDOWY
- ul. OBSZĄDKA 6 m. M. KONIGATOWICZA
- ul. JONIKIŃSKA m. KAFORSKICH
- ul. WIOSENA m. MARBURGÓW
- ul. ROSSA m. ks. ŚWIKOWSKIEGO

LOKALE "FARBY II"

- ul. KOCIA
- ul. SOŁTANISKI
- ul. KOCIA LOKAL ZPISOWY
- ul. ANTONIUSKA

1939	1940												1941												1942												1943												1944												1945																																																																																			
	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12																																																																				
LITWINI																																																																																																																																																
Z SSR																																																																																																																																																
NIEMICY																																																																																																																																																
Z SSR																																																																																																																																																

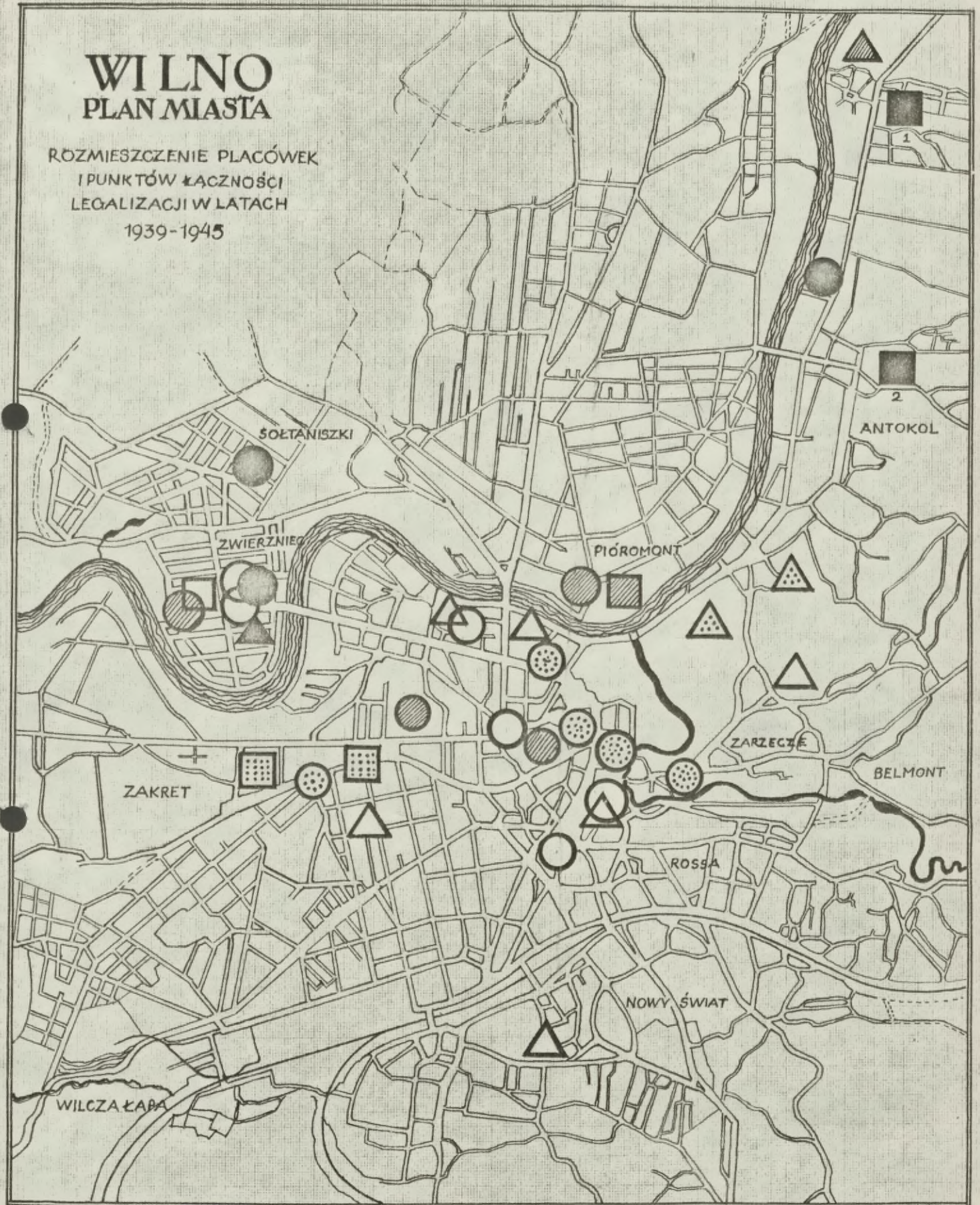

OBJAŚNIENIA DO PLANU MIASTA

	Kuźnia	1940-1941
	Gospoda	1939-1941
	Punkty łączności	1939-1941
		1942-1943
		1942-1943
		1942-1943
		1943-1944
		1943-1944
		1943-1944
		1944-1945
		1944-1945
		1944-1945

WILNO PLAN MIASTA

RÓZMIESZCZENIE PLACÓWEK
I PUNKTÓW ŁĄCZNOŚCI
LEGALIZACJI W LATACH
1939-1945

Oct 21st
1900